

РЕЗЮМЕТА
НА
НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ
НА
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

гл. ас. д-р инж. Марлена Йорданова Данева
за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“
в професионално направление 1.2. Педагогика, специалност „Теория на
възпитанието и дидактика“, към катедра „Педагогика и мениджмънт“,
Инженерно-педагогически факултет – Сливен, ТУ – София

За участие в конкурса са представени 36 научни публикации, покриващи съответните минимални изисквания. От тях един монографичен труд, една публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“, един учебник за висши училища, 32 научни публикации, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране (7 самостоятелни и 19 в съавторство с един съавтор и 6 – с двама), една статия в реферирано и индексирано във Web of Science списание, самостоятелна. От цялата представена научна продукция 6 научни труда са на английски език, 2 на руски език и 28 на български език.

Всички, изброени по-горе публикации, **не са** представени за оценяване в процедурата за ОНС „доктор“.

*Забележка: Поредността на резюметата на представените материали съответства на поредността на публикациите от списъка на научните трудове за участие в конкурса.

Общо описание на представените материали по показателите, съгласно ЗРАСРБ и ПУРЗАД в ТУ-София

Показател А: Диплома за ОНС „доктор“, по професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“. Диплома № ТУС-ИПФ45-НС1-076, издадена на 14.03.2022 г. от ТУ-София, ИПФ-Сливен (**50 точки**).

Показател В 3: Монографичен труд на тема *Интеркултурно образование в мултикултурна среда*. Изд. „Обнова-БТ сие“ Сливен, 2023, ISBN978-619-7445-56-5 УДК37.043; COBISS.BG-ID 65097992 (**100 точки**).

Показател Г 5: Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ на тема *Модел на приобщаващ образователен процес в маргинализирани общности*. Изд. „Обнова –БТ сие“ Сливен, ISBN 978-619-7447-57-2 УДК37.043; COBISS.BG-ID 65098760 (**75 точки**)

Показател Г 6: Представена е 1 публикация (самостоятелна), която е публикувана в реферирано списание с индексирание: Impact factor 0,3; Rank by JCI Q4 от световноизвестни бази данни Web of Science (**30 точки**).

Показател Г 7: Представени са 32 публикации (7 самостоятелни и 25 в съавторство, от тях 6 с двама съавтори), които са публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране **(184,98 точки)**.

Показател Д 13: Представени са 25 цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране **(125 точки)**.

Показател Е 16: Участие в 4 национални научни или образователни проекти **(60 точки)**

Показател Е 20: Публикуван университетски учебник или на учебник *Основи на педагогиката, учебник*, Изд. "Обнова", Сливен, том 1, 2022, ISBN 978-619-7445-53-4; УДК 37.013 (075.8); COBISS.BG-ID 65099528 **(20 точки при 40/n)**.

В приложената *Справка за изпълнение на минималните изисквания са представени Минималните изисквания по групи и постигнати точки* в Таблица 1 и в Таблица 2 е представено покритието на критериите по групи от показатели на гл. ас. д-р инж. Марлена Йорданова Данева, съпоставено с минималните изисквания за заемане на АД „доцент“ по професионално направление 1.2 Педагогика в ТУ-София, които покриват минималните национални изисквания съгласно ППЗРАСРБ.

Справка за изпълнение на Показател В.3. за изпълнение на минималните критерии, съгласно ЗРАСРБ и ПУРЗАД в ТУ-София за академичната длъжност „доцент“

№	Монография	Автор	Точки за съответната публикация
1. В.3	Интеркултурно образование в мултикултурна среда. Изд. „Обнова-БТ сие“ Сливен, ISBN978-619-7445-56-5 УДК37.043; COBISS.BG-ID 65097992	Марлена Йорданова Данева	100
Общо			100

Резюме:

В научния труд се дискутират и предлагат решения на въпроси от значение за педагогическата работа в образователна среда с множество културни общности. Засегнати са и основите на интеркултурното образование като палитра от педагогически методи за работа в такава среда. Целта на монографичния труд е да се намери работещ модел, достатъчно ефективен за работа в мултикултурна образователна среда.

В първа глава е изложено теоретично проучване, в чийто обхват е философията на образованието в мултикултурна среда, културното многообразие, демаркацията между етнос и раса. Въз основа на дефиниции за тези понятия, както и на такива като стереотип, етноцентризъм, транскилтурализъм, интеркултурализъм, мултикултурализъм, се разглежда педагогическия аспект на интеркултурното образование и образователната среда като мултикултурна. Разгледани за уменията на учителите, нужни за ефективната им работа в среда с различни етноси, различни модели за мултикултурна организационна среда. Сериозно място заема компетентностния подход в ракурса на изследваната тема. Важно място е дадено на българската мултикултурна етноцентристка среда с нейните специфики.

Във втора глава е направен анализ на релевантните текстове от нормативната уредба в България, които имат относимост и определят рамка на действие в интеркултурното образование. По всяка норма от съответния документ е изложено полето на действието ѝ, като често това е придружено с мнение или препоръка от автора. В тази глава намират място действащите норми към датата на издаване на научния труд, като всички неактуални такива не намират място и не се разглеждат. Засегната е институционалната взаимозависимост и са посочени слабости и възможни решения за ефективно взаимодействие. Основен фокус в тази глава е утвърждаването на интеркултурното образование, социализация, развитие на многообразието на културните идентичности чрез държавните механизми за гаранции на тези процеси.

В Трета глава на монографичния труд са изложени модели на педагогически подходи в мултикултурна образователна среда. С тях са свързани и представените педагогическо-психологически подходи в мултикултурна среда. Авторът се съобразява в научните си търсения за ефективно интеркултурно образование с личностно ориентиран подход, системен подход, подход за безопасна образователна среда, фасилитаторски подход на подкрепата, подход на неформално образование и други подходящи за работа в мултикултурна среда. Такъв е предложеният и апробиран подход, основан на взаимодействие с родители като основа на подходите за работа в мултикултурна среда. В тази глава са разгледани 3 модела на педагогическо-психологически подходи в дисфункционална среда - Модел на Ленсиони, Модел GRIP на Бекхард, Модел на малката група на Адлер. След това е представен адаптиран авторски модел за взаимодействие с родители в мултикултурна среда. Изложена е

концептуална рамка на изследване на този модел с нейния съдържателен аспект и процесуален аспект. В представения дизайн и анализ на изследване на работа с родители в мултикултурна среда се прави научното изследване на предложения авторски модел. Чрез апробирания модел се трансформира мултикултурната среда на родителите и общността да отговарят на нуждите на децата, които са във фокуса на образователния процес. Това формира у обучаемите положително отношение към дейностите на ученето и научаването. Доказва се, че след социално-педагогическа работа в малки групи с родители чрез фасилитатори от общността, силно намалява делът на не подкрепящите родители и общност. Моделът се мултиплицира чрез вливането на обучители-родители, които вече са били в клубовете, но имат нужните качества и могат да започнат да обучават новопостъпилите в клубовете родители на това, което вече са научили и придобили опит. С апробирания модел се постига положителна промяна в отношението на родителите към ученето, което предизвиква промяна в поведението на техните деца, учениците билингви. Дейностите в модела са с цел да не се оказва натиск върху ромските семейства за социализирането им чрез образование, който е известно, че поражда съпротиви. Ценностните дефицити за образованието и ролята му за жизнено благополучие в този етнос не се преодоляват и задоволяват с натиск от каквото и да е естество. Намереният в модела механизъм е един естествен път за достъп до ромската ценностна система чрез груповата работа с хора от общността, които преживяват едни и същи житейски проблеми в рамките на обучението - казуси от живота им. Така се създава съпричастност, толерантност и взаимно доверие в родителите, което се свързва опосредствено с училището и образованието като ценност.

Монографията успешно може да се ползва от всички студенти, обучаващи се в педагогически специалности, в курсове за придобиване на професионална квалификация „учител“ и „учител по...“, в обученията на общностни групи и общностни лидери, експертни групи и мултидисциплинарни екипи за работа в разнообразна според културите среда и др.

Справка за изпълнение на Показател Г.5 за изпълнение на минималните критерии, съгласно ЗРАСРБ за академичната длъжност „доцент“

№	Книга на базата на защитен дисертационен труд	Автор	Точки за съответната публикация
1. Г.5	Модел на приобщаващ образователен процес в маргинализирани общности. Изд. „Обнова –БТ сие“ Сливен, ISBN 978-619-7447-57-2 УДК37.043; COBISS.BG-ID 65098760	Марлена Йорданова Данева	75
Общо			75

Резюме: Книгата е редактирана и допълнена съкратена част от защитен дисертационен труд през 2022 г. на тема „Оптимизиране на процеса за приобщаване и привличане на деца и ученици - билингви в училище“ с научен ръководител проф. д-р Марина Колева Николова.

Държавата е задължена да гарантира ценността на многообразието като ценност за всички заинтересовани страни. А това е нужно, за да имаме могат всички учащи да реализират напълно потенциала си. Държавата конституира ефективната подкрепа за качествено приобщаващо образование чрез индивидуализирани подходи в образователно-възпитателния процес, които ангажират всички учащи и насърчават активното им участие в обучителния процес.

Анализите на постиженията на приобщаващата образователна структура за разширяване и задълбочаване на колективните усилия на всички заинтересовани страни са изключително необходими за постигане на образователните цели, а от там и на осигуряване на възможности постигане на жизнено благополучие.

Все повече педагогически специалисти се убеждават от опит, не само теоретично, че съвместната работа на учители и родители изгражда положителна нагласа към училището у учениците и формира у тях на интерес за учене. Установяват практически, че работата с родителите произвежда положителни промени в децата в аспектите на обучението и възпитанието им. Това разчупва силната негативна корелация между образователните успехи и нагласи в етническите групи ученици.

Също така учителите знаят, че индивидуалната работа позволява бързо и качествено запълване на пропуски в знанията на учениците. Но когато е организирана в малки групи, тя е успешна комбинация на предимствата на индивидуалния подход и на екипната работа. Тогава учителят работи с малко ученици и става по-ефективен, отколкото в работа с целия клас, а е неефикасно да работи с всеки поотделно индивидуално. В нея се дискутират и предлагат решения на въпроси от значение за педагогическата работа в образователна среда с множество културни общности сред маргинализирани ареали. Засегнати са основите на приобщаващото образование като палитра от педагогически методи за работа в такава среда. Фокусът е върху приобщаващото образование, реализирано като образователен процес чрез приложената организация на педагогическата дейност на апробирания модел. Демонстрира се подпомагащ процес на овластяването на хората от маргинализирани групи за постигане на собственото им благополучие и щастие, както и за връзката им с общността. С тези интересни аспекти в организираното образование беше провокиран научен интерес за изследване на процесите в работа с билингви и превенцията от отпаденето им, довел до защитен успешно дисертационен труд на 28.02.2022 г.

След проведено изследване в рамките на посочения дисертационен труд, се направи продължаващо изследване на устойчивостта на предложения модел. Това е и предметът на настоящата книга върху дисертационен труд. В този последващ период са изследвани резултати за отсъствия, успеваемост, отпадане от училище и реинтеграции на отпадналите ученици на средна годишна база спрямо процентните стойности от предишния период. Направен е анализ и сравнение на всички важни за темата данни и са структурирани изводи от изследването сред учителите, участници в този период. Потвърждава се, че чрез апробирания модел се постига устойчива тенденция в повишаването на успеха като резултат от мотивацията за учене и от работата с ангажиране на родителите в подкрепящи обучението дейности. Работата по модела на спомагателни групи и родителските работилници в училище е условие за постигане на позитивни нагласи в учителите към очакването за успех за учениците билингви.

Тази книга успешно може да се ползва от всички студенти, обучаващи се в педагогически специалности, в курсове за придобиване на професионална квалификация „учител“ и „учител по...“, в обученията на общностни групи и общностни лидери, експертни групи и мултидисциплинарни екипи за работа в разнообразна според културите среда и др., в дисциплини, свързани с приобщаващо образование, интеркултурно образование, взаимодействие на училището със семейството и др.

Справка за изпълнение на Показател Г.6 за изпълнение на минималните критерии, съгласно ЗРАСРБ за академичната длъжност „доцент“

№	Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация	Автор	Точки за съответната публикация
1. Г.6	Информационните и комуникационните технологии за реализиране целите на приобщаващото образование, сп. Педагогика, изд. Аз–Буки, ISSN 1314–8540 (Online) ISSN 0861–3982 (Print), (под печат за бр. 4/2024, сл. бележка), НАЦИД № 2916 по списъка за реферирани, индексирани Web of science, Impact factor 0,3; Rank by JCI Q4	Марлена Йорданова Данева	30
Общо			30

Г6. Данева М., (2023). Информационните и комуникационните технологии за реализиране целите на приобщаващото образование, сп. Педагогика, изд. Аз–Буки, ISSN 1314–8540 (Online) ISSN 0861–3982 (Print), (под печат за бр. 4/2024, сл. бележка), НАЦИД № 2916 по списъка за реферирани, индексирани Web of science, Impact factor 0,3; Rank by JCI Q4

В статията се анализира използването на иновативни инструменти и подходи на основата на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) в обучението на ученици, включително и с образователни потребности и обучителни трудности в средно училище в начален етап на обучението. Изводите от изследването допринасят иновативните подходи и инструменти, базирани на ИКТ, част от които са авторски разработки, да получат своето място в днешното общообразователно училище. Ползват се в Средно училище „Йордан Йовков“ в гр. Сливен от април 2022 г. Изследването установява, че са предпочитани от педагогическите специалисти – учители и ресурсни учители, както и от родителите. Споделено е експертно мнение на училищния психолог и ресурсните учители за напредъка в личностното развитие на учениците, с които се работи по посочените подходи с използването на ИКТ инструменти. Доказва се, че прилагането на авторски ИКТ инструменти в работата с обучаеми с образователни потребности и обучителни трудности води към резултатност в образователния процес и личностното развитие.

Справка за изпълнение на Показател Г.7 за изпълнение на минималните критерии, съгласно ЗРАСРБ за академичната длъжност „доцент“

№	Публикации	Автор/Съавтор	Точки за публикация
Г.7-1	<i>Теоретичен модел за ангажиране на родители в образователния процес</i> , Е-списание „Педагогически форум“ ISSN: 1314-7986, брой 3, година 2022, DOI: 10.15547/PF.2022.015 DOI: 10.15547/PF.2022.015, стр.3-7 https://www.dipkusz-forum.net/chapter/58/pf3_2022bg НАЦИД №2932	Данева, М.	10
Г.7-2	<i>Обогатяваща речева комуникация в детската градина</i> . Е-списание „Педагогически форум“ ISSN: 1314-7986, брой 3, година 2022, DOI: 10.15547/PF.2022.015 DOI: 10.15547/PF.2022.017 стр. 19-25, https://www.dipkusz-forum.net/chapter/58/pf3_2022bg НАЦИД №2932	Данева М., Николова М., Ингилизова М.	3,33
Г.7-3	<i>Конфликтологичен аспект в учебното съдържание за студентите по педагогика</i> . Известия на Техническия университет-Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (1), 2022, стр.30., ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615	Данева, М.Й., Николова, М.К.	5
Г.7-4	<i>Иновации и иновативни практики в образованието</i> . Известия на Техническия университет - Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (1) 2022, стр.20., ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615	Данева, М.Й., Николова, М.К.	5
Г.7-5	<i>Проблемът „Модулното обучение“</i> . Известия на Техническия университет - Сливен / Инженерно-педагогически факултет- Сливен, (2) 2022, стр. 25, ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615	Данева, М.Й., Николова, М.К.	5
Г.7-6	<i>Мотиви за продължаване на обучението след десети клас</i> . Известия на Техническия университет - Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (2) 2022, стр. 33, ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615	Данева, М.Й., Николова, М.К.	5
Г.7-7	<i>Проблемно-базираното обучение като техника за реализиране на групов проект в часовете по информационни технологии</i> . Известия на Техническия университет - Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, бр.№3, 2022, стр. 50-58, ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615	Георгиева, К., Данева, М.	5
Г.7-8	<i>Изграждане на педагогическа компетентност</i> . 18-та Национална конференция с международно участие „Образователни технологии – Каварна 2022“, Известия на СУБ – Сливен, ISSN 2682-9827, бр. 37, с. 23. том 1, 2022, НАЦИД №2610	Данева, М.Й., Николова, М.К.	5
Г.7-9	<i>Изпитният стрес – фактор за успеваемостта на студентите на държавен изпит</i> . 18-та Национална конференция с международно участие „Образователни технологии – Каварна 2022“, Известия на СУБ – Сливен, ISSN 2682-9827 бр. 37, том 1, 2022, с. 237, НАЦИД №2610	Ингилизова М. Данева М., Николова М.,	3,33
Г.7-10	<i>Конфликтът като елемент от общуването (конфликтологичното образование на учителите)</i> . списание Наука, образование, интелект, Ямбол, ISSN 2603-	Данева, М.Й., Николова, М.К.	5

	476X, бр. 15/6.09.2022 стр.47, НАЦИД №3534		
Г.7-11	<i>Ролята на иновациите в българското училище.</i> списание Наука, образование, интелект - ISSN 2603-476X, бр. 15/6.09.2022, стр. 77, НАЦИД №3534	Данева, М.Й., Николова, М.К.	5
Г.7-12	<i>Aspect of inclusive educational process in kindergarten in Bulgaria</i> // International scientific journal "Internauka". 2022. №3 p.20, https://doi.org/10.25313/2520-2057-2022-3-7941 , ISSN 2520-2057 (Print); ISSN 2520-2065 (Online) URL: https://www.inter-nauka.com/issues/2022/3/	Daneva M. Y., Nikolova M. K.	5
Г.7-13	<i>Challenges to the development of independent work skills in the comprehensive school,</i> 5th International education and innovative sciences conference, Iksad Publications -2022© Yayın tarihi:20.06.2022 ISBN–978-625-8377-94-1, Vol. 2, p.293-297, URL: https://www.24kasim.org/kutuphane	Daneva M., Nikolova M., Nuri H.	3,33
Г.7-14	<i>Without Down Syndrome among Roma primary school students.</i> ISJ Theoretical & Applied Science, 2022, 05 (109), 321-324. URL: http://t-science.org/arxivDOI/2022/05-109/05-109-85.html , SOI: http://s-o-i.org/1.1/TAS-05-109-29 DOI: https://dx.doi.org/10.15863/TAS p-ISSN 2308-4944 (print) e-ISSN 2409-0085, Scopus ASCC: 3304. Indexed in: SOI, DOI, ISI, Clarivate Analytics / ThomsonReuters ResearcherID, RISC, Clarivate Analytics / ThomsonReuters EndNote, Google Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index, Turk Egitim Indeksi, Directory of abstract indexing for Journals, Kudos Innovations, etc.	Daneva, M. Y., Nikolova, M. K., Todorova, S. I.	3,33
Г.7-15	<i>The practical training of the teachers as a momentum element.</i> ISJ Theoretical & Applied Science, 2022, 05 (109), 880-883. URL: http://t-science.org/arxivDOI/2022/05-109/05-109-85.html , SOI: http://s-o-i.org/1.1/TAS-05-109-85 DOI: https://dx.doi.org/10.15863/TAS p-ISSN 2308-4944 (print) e-ISSN 2409-0085, Scopus ASCC: 3304. Indexed in: SOI, DOI, ISI, Clarivate Analytics / ThomsonReuters ResearcherID, RISC, Clarivate Analytics / ThomsonReuters EndNote, Google Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index, Turk Egitim Indeksi, Directory of abstract indexing for Journals, Kudos Innovations, etc.	Nikolova, M. K., Daneva, M. Y.	5
Г.7-16	<i>The role of playing games in the professional training of teachers,</i> International Journal of Humanities and Social Science Invention (IJHSSI), ISSN (Online): 2319 – 7722, ISSN (Print): 2319 – 7714, Volume 7 Issue 08 Ver. II, Month, 2022, PP.20-26 Impact Factor: 5.35, URL: http://www.ijhssi.org/papers/vol11(5)/Ser-1/D1105012227.pdf	Nikolova, M., Daneva, M.	5
Г.7-17	<i>Проектный подход в детском саду по окружающему миру и литературе.</i> Электронный периодический научный журнал «SCI-ARTICLE.RU», №107 (июль) 2022, стр. 38-42, https://sci-article.ru/number/07_2022.pdf	Данева, М.Й., Николова, М.К.	5
Г.7-18	<i>Кратък обзор на гражданското образование в Белгия.</i> списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК” – ЕООД, ISSN 2535-0692, (5) 2022, с.1., https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/560-broi-5-2022-g . НАЦИД №58	Данева, М. Й.	10

Г.7-19	<i>Детерминиращата роля на природата в развитието на детската психика.</i> Сп. Предучилищно & училищно образование, Детска градина. изд.: „Образование ВК – ЕООД, ISSN 2535-0692, бр.6/2022, https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-dom-dete-detska-gradina/564-broi-6-2022-g НАЦИД №1811	Николова, М.К., Данева, М. Й.	5
Г.7-20	<i>Занятия по обогатението на речта на деца в детския сад.</i> Електронен журнал Комплексни изследвания на детство, бр.2, 2022, https://kid-journal.ru/ , DOI: https://doi.org/10.33910/2687-0223-2022-4-4 Indexed at: Российский индекс научного цитирования (РИНЦ), DOAJ, Ulrich's Periodicals Directory, «КиберЛенинка», НТЦ «Информрегистр», Архивация: Научная электронная библиотека (eLibrary)	Данева, М.Й., Николова, М.К.	5
Г.7-21	<i>Кратък обзор на гражданското образование в Германия и Канада.</i> списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК” – ЕООД, ISSN 2535-0692, бр.1/2023 https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/566-broi-1-2023-g , НАЦИД №58	Данева, М. Й.	10
Г.7-22	<i>Кратък обзор на гражданското образование в Испания и Румъния.</i> списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК – ЕООД, ISSN 2535-0692, бр.2/2023 https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/569-broi-2-2023-g НАЦИД №58	Данева, М. Й.	10
Г.7-23	<i>Формиране на положителни мотиви за прилагане на иновации в педагогическата работа,</i> списание „Наука, образование, интелект“, Ямбол, ISSN 2603-476X, бр. 16/03.03.2023, с.47-56, НАЦИД №3534	Николова, М., Данева, М., Мерджанов, Е.,	3,33
Г.7-24	<i>Кратък обзор на здравното и екологично образование в Белгия,</i> списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК – ЕООД, ISSN 2535-0692, бр.6 / 2023, С. https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/589-broi-6-2023-g , НАЦИД №58	Данева, М. Й.	10
Г.7-25	<i>Кратък обзор на здравното и екологичното образование в Испания.</i> списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК” – ЕООД, ISSN 2535-0692, (под печат, ще бъде публикувана бр.5/2024, сл. бележка) С. https://www.obrazovaniebg.org/ , НАЦИД №58	М. Николова, М. Данева	5
Г.7-26	<i>Кратък обзор на здравното и екологичното образование в Германия.</i> списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК” – ЕООД, ISSN 2535-0692, (под печат, ще бъде публикувана бр. 6/2024, сл. бележка) С. https://www.obrazovaniebg.org/ , НАЦИД №58	М. Николова, М. Данева	5
Г.7-27	<i>Кратък обзор на здравното и екологичното образование в Канада.</i> списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК” – ЕООД, ISSN 2535-0692, (под печат, ще бъде публикувана в бр.4/ 2024, сл. бележка), С. https://www.obrazovaniebg.org/ НАЦИД №58	М. Николова, М. Данева	5

Г.7-28	<i>Teachers - the provocateurs of the process of transforming the educational environment into a multicultural one.</i> 19th Educational Technologies 2023 Conference that is going to take place from 23 to 24 June 2023 in Sozopol at Lazur. Announcements of Union of Scientists – Sliven, vol.38(1) ISSN 1311-2864 (print), ISSN 2682-9827 (online), НАЦИД №2610	Daneva, M.Y. Nikolova M.K.	5
Г.7-29	Практически интерактивен инструмент за дигитален подход в приобщаващото образование – „Числата““, Известия на Техническия университет-Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (5), 2023, стр.31-38, ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615	М. Данева	10
Г.7-30	Влияние на семейната атмосфера върху агресивността на учениците, Известия на Техническия университет-Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (5), 2023, стр.9-14, ISSN 1312-3920 , НАЦИД №2615	М. Данева	10
Г.7-31	Интерактивни методи при усвояването на втори език от деца билингви в предучилищна възраст, Известия на Техническия университет-Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (5), 2023, стр.24-30, ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615	Данева М., Николова М.,	5
Г.7-32	Изследване на връзката „информационно-комуникационни технологии – диагностика по математика“, списание „Наука, образование, интелект“, Ямбол, ISSN 2603-476X, бр. 17/03.03.2023, с.61-75, НАЦИД №3534	Данева М., Николова М., Ненова К.	3,33
Общо:			184,98

Резюмета на трудовете по показател Г7

Г.7-1 Теоретичен модел за ангажиране на родители в образователния процес, Е-списание „Педагогически форум“ ISSN: 1314-7986, брой 3, година 2022, DOI: 10.15547/PF.2022.015 DOI: 10.15547/PF.2022.015, стр.3-7 https://www.dipkusz-forum.net/chapter/58/pf3_2022bg НАЦИД №2932

Участието на родителите в учебния процес на техните деца е основен източник на подкрепа за подобряване на качеството на обучението и постиженията на учениците. Независимо дали става дума за деца от уязвими групи, или не, участието на родителите в преки практически дейности, свързани с учебното съдържание, с училищни събития и проекти, повишава доверието на учителите към родителите и обратното. Изгражда се доверителна връзка между родителите и учителите. Чрез въздействието ѝ върху образователния процес в училище се повишават показатели като академични постижения, мотивация за учене и др. В настоящата статия се предлага теоретичен модел за изграждане на такива практически отношения с родителите. Направен е теоретичен преглед и анализ, характеризирани са примерен модел, направени са изводи и заключения.

Г.7-2 Обогаляваща речева комуникация в детската градина. Е-списание „Педагогически форум“ ISSN: 1314-7986, брой 3, година 2022, DOI: 10.15547/PF.2022.015 DOI: 10.15547/PF.2022.017 стр. 19-25, https://www.dipkusz-forum.net/chapter/58/pf3_2022bg НАЦИД №2932

Проектно-базираното обучение обогатява образователните дейности в детската градина. Базираме се на американската педагогическа школа и приемаме, че както самостоятелната работа, проектното базиране може и трябва да се разглежда като подход (проектно-базиран подход), метод и начин на организиране дейността на учащите. В първия случай то е във връзка с образователните цели, които учителят поставя за познавателната дейност на децата и се характеризира с активна динамика на педагогическата дейност. Във втория случай прилагането му е в зависимост от конкретното учебно съдържание, предвидено за усвояване от децата в една или друга педагогическа ситуация, в която те работят активно за откриване, усвояване и представяне на новата информация, изследвайки самостоятелно, но в рамките на групата, различни проблеми, поставени от учителя, и по този начин постигат по-задълбочени знания. Предпоставката за определянето му като начин на организиране дейността на децата е характерът на дейността им в рамките на цялата педагогическа ситуация. В настоящата статия е представено изследване за формиране на компетентности в образователно направление „Околен свят“. Идеята е да се проследи как прилагането на проектно-базирани методи в учебно-познавателната дейност на децата от детската градина влияе върху нивото на познавателната им дейност и качеството на обучението им. Получените резултати потвърждават ефективността на проектните методи за постигане на качествено образование и за формиране на компетентности.

Г.7-3 Конфликтологичен аспект в учебното съдържание за студентите по педагогика. Известия на Техническият университет-Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (1), 2022, стр.30., ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615

Конфликтът е изключително сложно и разнообразно социално явление, което не може да бъде контролирано и регулирано само на базата на практически и житейски опит. Ефективността на професионалната дейност на учителя зависи от много фактори. Сред тях голямо значение има умението му да решава професионални конфликти. За осъществяване на професионална работа в конфликтна среда е необходима конфликтологична култура като жизнена дейност в конфликтни ситуации. Съвременният учител трябва да бъде подготвен не само да реализира професионалните си задачи в такава среда, но и да я трансформира, за да предотврати негативни конфликти на различни нива.

Г.7-4 Иновации и иновативни практики в образованието. Известия на Техническия университет - Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (1) 2022, стр.20., ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615

Привличането и задържането на деца и ученици в училище може да стане чрез превръщането на обучителния процес в интересен за тях. Един от пътищата за осъществяване на тази цел е включването и използването на иновации и иновативни практики в процеса на обучение като цяло и по-конкретно в процеса на преподаване и учене. Това изисква висока професионална подготовка на учители и ръководство, лидерство, екипност, тясно и непрекъснато сътрудничество с родителите. Въвеждането на иновации в училище е полиаспектно и аспектите могат да действат синергично или поотделно. Те са управленско-структурен и същностно-съдържателен аспекти. Иновацията е процес по своята същност и като такъв има своите предпоставки, цел, посока, енергизиране, установяване и оценка. Структурата на успеха в иновативното училище е лидерство, професионален капацитет, позитивна атмосфера. Лидерът е ментор, визионер, стратег, тактически подготвен, развил емпатия човек, изграждащ жизнеспособни екипи. Той е в основата на въвеждането на иновации в действие в образователната система.

Г.7-5 Проблемът „Модулното обучение“. Известия на Техническия университет - Сливен / Инженерно-педагогически факултет- Сливен, (2) 2022, стр. 25, ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615

В статията се разглежда въпроса за модулното обучение и неговото приложение в условията на дистанционна форма (отдалечена форма на обучение в електронна среда). Бързото навлизане на педагогическите технологии при обучението на ученици и студенти, предположи и навлизането на модулните технологии като вид педагогически. В настоящия момент всеки обучаващ притежава компетенции в областта на използването на компютърните обучаващи технологии, тъй като те бързо навлязоха в учебния процес. Образованието трябва да отговаря на потребностите на новото „дигитално“ поколение, защото в противен случай липсва интерес към обучението и ученето.

Г.7-6 Мотиви за продължаване на обучението след десети клас. Известия на Техническия университет - Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (2) 2022, стр. 33, ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615

В статията се разглежда въпроса за мотивите на учениците в гимназиален етап на обучение за продължаване след десети клас. Проведено е изследване с голяма група

ученици от гимназиите на територията на гр. Сливен. Изследването е проведено с метода анкетиране. Проучени са връзката „потребност-мотив“ от пирамидата на Ебрахам Маслоу от една страна и „мотив-за учене – интерес към ученето“, от друга. Резултатите са обработени и представени в пет фигури. Изводът, който се налага, е че по-голям процент от учениците в професионалните гимназии не продължават обучението си след десети клас, а по-голям процент от тези в профилираните – продължават до дванадесети клас.

Г.7-7 Проблемно-базираното обучение като техника за реализиране на групов проект в часовете по информационни технологии. Известия на Техническият университет - Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, бр.№3, 2022, стр. 50-58, ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615

Статията представя цялостно задълбочено експериментално педагогическо изследване, чиято цел е валидиране на модел за разработване на групов проект чрез работа в екип при създаване на рекламни и информационни материали. Иновативният модел основан на проблемно-базирано обучение и работа по проект има за цел да повиши познавателната активност на учениците и да формира добри практически умения. Такава технология предлага по-ефективни и по-продуктивни начини на учене: „учене чрез правене“. Предложената система от методика на преподаване създава условия за задълбочено и трайно усвояване на знанията, осмисляне на тяхното приложение при решаване на задачи от различни предметни области. Предложените дидактически подходи благоприятстват активното усвояване на знания, подпомагат формирането и развитието на умения за алгоритмичното мислене на учениците.

Г.7-8 Изграждане на педагогическа компетентност. 18-та Национална конференция с международно участие „Образователни технологии – Каварна 2022“, Известия на СУБ – Сливен, ISSN 2682-9827, бр. 37, с. 23. том 1, 2022, НАЦИД №2610

Представеният материал разглежда въпроса за същността на педагогическата компетентност и педагогическите компетентности. Разглеждат се връзката и зависимостта между двете понятия "компетентност" и "компетентност". Представени са мненията на различни автори, работили по тези въпроси. Въз основа на направения анализ авторите представят своите виждания. Представена е същността на педагогическата компетентност от гледна точка на едно по-общо понятие по отношение на педагогическите компетенции. Разгледана е връзката и зависимостта между тези компоненти в процеса на тяхното формиране. Поставен е акцент върху важността и значението на формирането на педагогическата компетентност у всеки български учител и връзката ѝ с неговите личностни и професионални качества. Направен е изводът, че професионалната компетентност на учителя се определя от неговия опит и индивидуални способности, от мотивираното му желание за самообразование, самоусъвършенстване и творческо отношение към работата.

Г.7-9 Изпитният стрес – фактор за успеваемостта на студентите на държавен изпит. 18-та Национална конференция с международно участие „Образователни технологии – Каварна 2022“, Известия на СУБ – Сливен, ISSN 2682-9827 бр. 37, том 1, 2022, с. 237, НАЦИД №2610

Стресът в съвременния живот е съществена и често коментирана и изследвана тема. Тя е изследвана във всички области, но особен интерес представлява стресът на учениците преди и по време на изпитите. Причините за това са от различно естество, като например недостатъчна подготовка, липса на знания и умения за управление на времето за учене или липса на необходимата информация. Учениците представянето по време на държавния изпит е пряко свързано с индивидуалното възприятие на натиска, на който са подложени. В случаите, когато стресът е във висок диапазон или се възприема негативно, се наблюдава повишена тревожност, която се отразява на психофизиологичното състояние на изпитваните и съответно на представянето им. В настоящата изследователска статия е представено взаимодействието между академичните постижения на студентите и субективно възприетия стрес преди и по време на държавен изпит. Направен е сравнителен анализ на изследваните въпроси на студенти, записани в бакалавърска и магистърска степен. Респондентите на изследването са 23 бакалаври и 76 магистри.

Г.7-10 Конфликтът като елемент от общуването (конфликтологичното образование на учителите). списание Наука, образование, интелект, Ямбол, ISSN 2603-476X, бр. 15/6.09.2022 стр.47, НАЦИД №3534

В статията се разглежда въпроса за конфликтите като елемент в общуването между хората и конкретно в училищната институция. Конфликтите са ежедневие в поведението от най-малките до най-големите. Хората са нетърпеливи и искат всичко да се случва тук и сега. Когато това не се случи – конфликтът е готов. Какъв е изходът от това? Да се борим за пълното премахване и недопускане на конфликти или да се научим да ги приемаме и управляваме? Коя от двете позиции е правилна? Каква е същността на конфликтите? Какъв характер имат те? Трябва ли на всяка цена да ги изхвърлим като елемент на взаимоотношенията си? От каква възраст се появява конфликтът в живота на децата? Трябва ли родителите и учителите да имат специална подготовка в тази посока, за да помагат на децата и учениците? На всички тези въпроси се опитваме да намерим отговор чрез разсъжденията си в тази статия. Конфликтите са част от живота на хората и ние трябва да се научим да живеем с тях, а не чрез тях. Трябва да се научим да ги управляваме, за да не им се поддаваме. Това може да стане по един начин – като се формира конфликтологична култура първо у учителите. С особено голяма сила този въпрос стои като елемент от подготовката на бъдещите учители, а чрез тях и у родителите на нашите деца и ученици. Само тогава явлениято „конфликт“ и „конфликтност“ ще спрат да бъдат проблем. Те ще се превърнат в елемент от общуването между хората, от който всеки ще има възможност да се ползва само от позитивите им. Нима конфликтът има положителни страни? Има и ние трябва да се научим да ги открива и да се възползваме от тях. Само от тях.

Г.7-11 Ролята на иновациите в българското училище. списание Наука, образование, интелект - ISSN 2603-476X, бр. 15/6.09.2022, стр. 77, НАЦИД №3534

Съвременното образование все повече отваря врати за новости, които да го направят по-атрактивно и да създава интерес за учене у учениците. Иновациите отговарят на тези потребности. Това е причина в образованието въобще и конкретно в училищното образование да навлязат така наречените иновации и иновативни практики. Обобщено казано, това са иновации в образованието. Те провокират, те

привличат, те мотивират и затова използването им води до много по-добри резултати. В статията се разглежда въпроса за иновации и иновативни практики в образованието и тяхната необходимост като начин, път и средство за подобряване на успеваемостта на учениците.

G.7-12 Aspect of inclusive educational process in kindergarten in Bulgaria // International scientific journal "Internauka". 2022. №3 p.20, <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2022-3-7941>, ISSN 2520-2057 (Print); ISSN 2520-2065 (Online) URL:<https://www.inter-nauka.com/issues/2022/3/>

Inclusive education was created in Bulgaria with the adoption of the Law on Preschool and School Education and related by-laws. This marked the end of the integrative educational approach. In the period after him, the focus of education is on the child, who is accepted as a person with a wide range of characteristics, assessed not as good and bad, but as different. It is hosted at the center of the system and supported by it. Educational approaches, management and organization of processes, objects, communities - this is a change in the environment in the direction of meeting the needs of the child. This is done successfully if trust is established between the teacher and the parents. This is a predictor for preventing children from dropping out of kindergarten and school afterwards. The existing waste prevention mechanisms in Bulgaria as processes can have performance indicators. One of these is the number of children attending kindergartens. The study draws conclusions about the inclusive process of children in kindergartens and preparatory classes.

G.7-13 Challenges to the development of independent work skills in the comprehensive school, 5th International education and innovative sciences conference, Iksad Publications -2022© Yayın tarihi:20.06.2022 ISBN-978-625-8377-94-1, Vol. 2, p.293-297, URL:<https://www.inter-nauka.com/issues/2022/3/> Indexed in PИИЦ

One challenge of the new reality to achieve quality education is to teach students in comprehensive school to learn independently, to apply their knowledge in new environments, and to solve problems and creative tasks. This poses new determinants when assessing the quality of knowledge. Students' entering into the role of the subject of the educational process, which is also their teacher, becomes the main organization of the learning process and has its own specific effective toolkit. It has proven to be successfully applicable in the implementation of e-learning in a remote access environment. For quite a long period the students had to manage on their own at home, without the immediate help of the teacher. There was a need to form in them the ability to work independently, but for this it was necessary to teach students to work independently. This is the first determinant of quality knowledge. The other is active learning, which is a complex of organisation and methods of learning work, and the third is the key competence of independent learning. The paper presents a comparative analysis of the results of an empirical study of the willingness of junior high and high school students to work independently on tasks of different content and complexity. There is a need for more efforts to develop these qualities and skills, as well as a need to prioritize the selection of organization, methods and tools to implement active learning. The teacher should create conditions for the formation and development of skills and qualities in his students for independent work such as the ability to self-regulation, self-organization and self-control in order to provide quality knowledge. They are willing to

independently study whatever they need, to learn new types of activity, to develop their cognitive interests, to independently discover, process and use information, to independently solve learning and life problems. The organization of the learning process through the application of active learning, methods of independent learning and independent work as a method, form and means in educational activities should be the priority teacher's toolkit for achieving quality education.

Г.7-14 Without Down Syndrome among Roma primary school students. ISJ Theoretical & Applied Science, 2022, 05 (109), 321-324. URL: <http://t-science.org/arxivDOI/2022/05-109/05-109-85.html>, SOI: <http://s-o-i.org/1.1/TAS-05-109-29> DOI: <https://dx.doi.org/10.15863/TAS> p-ISSN 2308-4944 (print) e-ISSN 2409-0085, Scopus ASCC: 3304. Indexed in: SOI, DOI, ISI, Clarivate Analytics / ThomsonReuters ResearcherID, RISC, Clarivate Analytics / ThomsonReuters EndNote, Google Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index, Turk Egitim Indeksi, Directory of abstract indexing for Journals, Kudos Innovations, etc.

Educational services are provided according to the available options, in compliance with the public policies. After the closure of the specialized schools for students with intellectual disabilities, they study in the general education schools in Bulgaria and are dealt with by the state administration. This is also valid for the students with Down Syndrome. It is a real challenge for a teacher in a class with such pupils. And what are the challenges for a teacher teaching in a class with bilinguals under language pressure with a Down Syndrome? In the article are examined these issues, and a low incidence Down Syndrome in pupils in the primary educational stage in the Bulgarian schools is found, and a minimal, almost zero, in schools with predominance of bilinguals from Roma origin, notwithstanding the social and cultural areal. And what are the reasons? Could this be a phenomenon? Should the answer be sought in the medical field or elsewhere? The Down Syndrome is a genetic disorder within the scope of the intellectual deficit and the grading of the deficit corresponds to the first three stages of children's development according to J. Piaget. This is valuable data for the preparation of teachers and their inclusive professional skills. A student with Down Syndrome is not placed in the group of students with intellectual disabilities because of their intelligence, within the meaning of intellectual deficits, but rather due to the marginalizing factors of the environment. The educational services are provided according to the circumstances, i.e. the public policies, therefore we reckon that the students with intellectual difficulties in learning do not receive adequate to their learning condition education by including them into the curriculum of the general education school. Our pedagogical competence allows us to ascertain low incidence of Down Syndrome in pupils in the primary stage of education in the Bulgarian school, and a minimal, close to zero, in schools with over 80% of students-bilinguals from Roma origin.

Г.7-15 The practical training of the teachers as a momentum element. ISJ Theoretical & Applied Science, 2022, 05 (109), 880-883. URL: <http://t-science.org/arxivDOI/2022/05-109/05-109-85.html>, SOI: <http://s-o-i.org/1.1/TAS-05-109-85> DOI: <https://dx.doi.org/10.15863/TAS> p-ISSN 2308-4944 (print) e-ISSN 2409-0085, Scopus ASCC: 3304. Indexed in: SOI, DOI, ISI, Clarivate Analytics / ThomsonReuters ResearcherID, RISC, Clarivate Analytics / ThomsonReuters EndNote, Google Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index, Turk Egitim Indeksi, Directory of abstract indexing for Journals, Kudos Innovations, etc.

The practice-applied teaching processes in the higher education establishments, where future pre- and primary school teachers are taught, are stipulated in the regulations in force. In order for them to be functional, a creative approach is needed, where the universities be the

initiative-generator of joint educational activities with institutions in the field of the pre- and primary school education. This is crucial for the future teachers' practical pedagogical training. The earlier the force of habit (momentum) in the organization of the educational process between the school as educational establishment and the higher education institution is discontinued, the more efficient and high quality the training of students will be for work in actual school environment. For the efficient practical training of the students, future pre- and primary school teachers, there are two main factors – stipulated rules and direct interaction between the persons with representative and administrative functions from both institutions. Only in this way, is it possible to set clear configurations of the organization of the educational practice-applied process. Initiative is required by the higher education establishments for joint educational activities with institutions in the area of the pre- and primary school education. The earlier the inertia in the organization of the joint educational process is discontinued, the more efficient the training provided to students will be, and the better the quality of their education and professional pedagogical fulfillment.

G.7-16 The role of playing games in the professional training of teachers, International Journal of Humanities and Social Science Invention (IJHSSI), ISSN (Online): 2319 – 7722, ISSN (Print): 2319 – 7714 ||Volume 7 Issue 08 Ver. II ||Month, 2022 || PP.20-26 , URL: [http://www.ijhssi.org/papers/vol11\(5\)/Ser-1/D1105012227.pdf](http://www.ijhssi.org/papers/vol11(5)/Ser-1/D1105012227.pdf), Impact Factor: 5.35

To correctly form and build one's personality, science has established a definitive contribution of three leading activities- role-playing games, study and labor. Can the positive aspects which playing games includes be utilized in the process of education? This manuscript delves into how games are used to professionally prepare pedagogy students for a successful teaching career. More specifically, it focuses on stages, motivation, positive aspects and polyvalency of role-playing in education. We studied students in a Master's course of pedagogy based on using the Studying Pyramid model. We used carefully selected tools to obtain results from examining an educational model that incorporates role-playing games during practical classes. Our results show that to avoid student-made mistakes and enhance student performance in a real educational environment, it is appropriate and necessary to provide educational training that involves role-playing games. We show that students' obtained knowledge gets reinforced and lasts longer when role-playing games are a part of their training. Finally, role-playing games during studying provide an enriched experience for pedagogy professionals, which ultimately leads to a more emotionally positive and fulfilling experience in their career.

G.7-17 Проектный подход в детском саду по окружающему миру и литературе. Электронный периодический научный журнал «SCI-ARTICLE.RU», №107 (июль) 2022, стр. 38-42, https://sci-article.ru/number/07_2022.pdf

В центре внимания детского образования должно быть развитие талантов и способностей детей с помощью науки и искусства. Это необходимо для повышения качества речи и коммуникативных навыков детей, воспитания у них высоких нравственных идеалов. Специалисты в области педагогики ставят перед собой цель обучить детей на определенном уровне и поэтому применяют тот или иной метод обучения. В статье рассматривается проектно-ориентированный подход как организация образовательного процесса в детском саду. Выбираются методы, подходы и инструменты, ведется работа по образовательному направлению "Окружающий мир",

интегрированному с направлением "Болгарский язык и литература" для дошкольного возраста. Результаты доказывают, что данный подход повышает уровень познавательной активности дошкольников в этом учебном направлении. Полученные знания дети могут с легкостью применять в других видах деятельности, потому что знания закреплены и опираются на их личный опыт и ожидание успеха в творческом самовы

Г.7-18 Кратък обзор на гражданското образование в Белгия. Кратък обзор на гражданското образование в Белгия. списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК” – ЕООД, ISSN 2535-0692, (5) 2022, с.1., <https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/560-broi-5-2022-g>. НАЦИД №58

Гражданското образование се реализира в образователно-възпитателен процес и има своето учебно съдържание, учебни програми и учебни планове. Как най-общо в рамките на образователната система е организирано в Белгия, една от държавите, създателки на Европейския съюз, дава отговор на настоящата статия. Вярата, принадлежността и справедливостта са фокусът на компетенциите по този учебен предмет. Полагането на национален изпитен тест по гражданско образование не е наложено все още във всички страни в ЕС, за разлика от Белгия. Гражданското образование на децата и учениците има още един аспект и той се изразява в тяхната социализация. Тя не може да се постигне само и единствено с усилията на родителите. Не би могла да се постигне в някои отделни семейства или общности, но е напълно постижима в училище чрез трайно създадени и утвърдени компетентности за демократично самосъзнание у детето и ученика. За да е възможно това, е наложително родителите да бъдат сътрудници на този процес.

Г.7-19 Детерминиращата роля на природата в развитието на детската психика. Сп. Предучилищно & училищно образование, Детска градина, изд.: „Образование ВК – ЕООД, ISSN 2535-0692, бр.6/2022, <https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-dom-dete-detska-gradina/564-broi-6-2022-g> НАЦИД №1811

Внимателното наблюдаване на природата събужда голям интерес у децата. Естествения им стремеж към познание е в основата на образователно-възпитателната работа. Чрез него се възпитава положително отношение към природата, към животинския и растителния свят, изграждат се предпоставки за целесъобразна жизнена дейност, формира се наблюдателност и любознателност, развиват се талантите, физическите и умствените способности, създава се хармония в умственото, физическото, нравственото и духовното развитие. Участвайки в процеса на обучение и възпитание на децата, не трябва да се забравя за важноста на връзката между детето и природата. Природата не трябва да бъде единично събитие в живота на детето, а негово ежедневие. Само така ще се радваме на здрави, емоционално стабилни, позитивни деца, готови да посрещат всички предизвикателства на живота без колебание и страх, да учат с радост, да влагат творчество и въображение в заниманията си, да живеят в хармония със себе си и със заобикалящия ги свят, и да бъдат щастливи.

Г.7-20 Занятия по обогащению речи детей в детском саду. Электронны журнал Комплексные исследование детства, бр.2, 2022, <https://kid-journal.ru/>, DOI: <https://doi.org/10.33910/2687-0223-2022-4-4> Indexed at: Российский индекс научного цитирования (РИНЦ), DOAJ, Ulrich's Periodicals Directory, «КиберЛенинка», НТЦ «Информрегистр», Архивация: Научная электронная библиотека (eLibrary)

Проектное обучение не является новым образовательным подходом в истории педагогики. Знания, полученные в раннем детстве, являются наиболее прочными и поэтому обязывают педагогов и родителей к активности и преданности делу. Благодаря целенаправленному педагогическому воздействию у подростков формируются навыки общения и коммуникации при непосредственной поддержке родителей. В долгосрочной перспективе они имеют решающее значение для благополучия каждого человека и всего общества. В данной статье анализируется педагогический эксперимент. В нем участвовали шестилетние дети. Применяется метод проектного обучения и исследуется обогащение словарного запаса. Дети оцениваются по двум показателям: сформированность навыков правильного общения на тему осенних растений и сформированность навыков идентификации, сравнения, классификации, упорядочивания и описания осенних растений, их частей и изменений, которые претерпевают различные фрукты и овощи осенью. Задания, по сути, являются заданиями на ассоциативное мышление, информирование, представление информации и навыки работы в команде. Исследовательский проект объединяет несколько образовательных областей, таких как болгарский язык и литература, математика, искусство, окружающая среда. В этом возрасте акцент в обучении болгарскому языку делается на создание и развитие речевых способностей, речевой активности. Математические навыки связаны с распознаванием простых геометрических фигур. Искусство - это область, в которой дети формируют компетенции по созданию форм разного размера и т.д. из различных материалов. Цель - сформировать позитивное отношение к командной работе над проектами, связанными с жизнью, поскольку она является предшественником формирования коммуникативных навыков и навыков общения. Таким образом, она создает и укрепляет в самом ребенке уверенность в своих силах, а это важное условие его будущего благополучия. Это повышает его мотивацию к обучению, поддерживает и развивает сильные стороны ученика. Результаты подтверждают предположение о том, что проектный метод достигает эффективности и результативности в процессе формирования коммуникативной компетенции у детей детского сада.

Г.7-21 Кратък обзор на гражданското образование в Германия и Канада. списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК” – ЕООД, ISSN 2535-0692, бр.1/2023 <https://obrazovaniebg.org/sadarzhание/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/566-broi-1-2023-g>, НАЦИД №58

Актуалните теми в училищата в Германия за организиране на качествено гражданско образование са подкрепени с дейности, като създаване на училищна атмосфера, в която всеки може да се чувства комфортно, да се отнасят един към друг с уважение, да придружават и подкрепят младите хора в тяхното развитие и учене, да

насърчават интеграцията на всички учащи се според възможности, активно се справят с различни нагласи и мнения, да предоставят информация от чувствителен характер открито и по подходящ начин. Предвид устройството на Канада и нейната история, ГО се изучава под няколко различни наименования и е включено в различни предмети в различните провинции, но присъства задължително още от детската градина. Връзката на гражданското образование с останалите предмети е задължителна и се осъществява чрез различни методи.

Г.7-22 Кратък обзор на гражданското образование в Испания и Румъния. списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК – ЕООД, ISSN 2535-0692, бр.2/2023 <https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/569-broi-2-2023-g> НАЦИД №58

Пред учителския състав по гражданско образование в Испания се представят няколко предизвикателства в тяхната работа. Да използват нови методи на обучение, които водят до независимо обучение от страна на ученици и надхвърлят самото предаване на съдържанието. Засилване на активните методологии, които позволяват развитие на критична и всеобхватна мисъл от учениците. Подходящото обучение на преподавателския състав в концептуални и методически аспекти и такива свързани със самото гражданско образование са ключът към успеха за създаването на демократично общество сред учениците. За да знаят подрастващите къде са институциите, какво правят, къде можете да търсят правата си или услуги във връзка с тях, какви са правата и задълженията ви, как функционира държавата, се изучава гражданското образование в Румъния на всички образователни нива. Вариантът е адаптиран за деца и ученици от основен курс и има много илюстрации и подходящи маркери.

Г.7-23 Формиране на положителни мотиви за прилагане на иновации в педагогическата работа, списание „Наука, образование, интелект“, Ямбол, ISSN 2603-476X, бр. 16/03.03.2023, с.47-56, НАЦИД №3534

Студентите, подготвящи се за учителската професия, трябва да излизат от университета със съвременни теоретични знания и изградени на начален етап професионални умения и компетентности. Всички те трябва да отговарят на съвременните нужди на обществото и да подготвят бъдещите специалисти перспективно. В съвременното българско училище настъпиха доста промени, свързани най-вече с навлизането на иновациите в обучението. Съществена част от тях е и използването на компютърни технологии, които за нуждите на педагогическата практика, се преобразуват в обучаващи. За да се подготвят качествено българските учители за работа в реални условия в училище, е необходимо цялата им подготовка за професията да преминава през формиране на положителна мотивация за това, което предстои на студентите като специалисти. Така педагогическата работа като се започне с изграждане на положителна мотивация, се върви към формиране на съответни педагогически компетентности. В статията се разглежда този въпрос и се предлага модел за неговото реализиране.

Г.7-24 Кратък обзор на здравното и екологично образование в Белгия, списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК – ЕООД, ISSN

Основната цел пред белгийските политически, икономически, и образователни ръководители е страната да има едни от най-високите образователни стандарти в света. Образованието да бъде максимално адекватно на социално-икономическите нужди и на индивидуалните интереси. Образователната система да предоставя възможно най-добрите условия за развитие на всеки като личност, гражданин на белгийското общество и участник в икономическия живот. Учителят провокира и насърчава откриването на държави и култури, за да разберат децата многообразието на света. Чрез физически занимания, преживени в училище, децата се научават да познават и контролират по-добре тялото си. Те разбират, че то им принадлежи, че трябва да се грижат за него, да поддържат форма и да насърчават благосъстоянието си. Те се научават да идентифицират, обозначават и назоват различните части на тялото. Децата обогатяват и развиват своите сетивни умения, като ги използват за разграничаване на различни реалности според техните обонятелни, вкусови, тактилни, слухови и зрителни характеристики.

Г.7-25 Кратък обзор на здравното и екологичното образование в Испания. списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК” – ЕООД, ISSN 2535-0692, (под печат, ще бъде публикувана бр.5/2024, сл. бележка) С. <https://www.obrazovaniebg.org/>, НАЦИД №58

Аспектите на здравното образование в Испания са в сферата на здравната хигиена, на обучението на родители за осигуряване на здравословен начин на живот и на обучението на учители за качествен и адекватен здравно-образователен процес. Относно първият аспект – хигиена, образователните дейности се изпълняват чрез провеждане на училищни изследвания на всички ученици, здравни програми с обхват всички ученици, авторски индивидуални програми в сферата на хигиената на учениците и преки дейности за ежедневна хигиена. Екологичното образование в Испания е приближаването на училището до жизнената реалност - училище, което обучава граждани, способни да се интегрират и действат положително в своята среда. По този начин е възможно то да задоволи реалните нужди на субекта и да покрие социални очаквания. Екологичното образование там е насочено към прилагане на методи и използване на подходи, с които да се развият индивидуалните качества на учениците. Трябва да се постигне адаптиране на целите за личностното развитие на децата и учениците във връзка със социо-културната среда, в която живеят. Екологичното образование е насочено към обучение чрез решаване на проблемни ситуации, които ще трябва да допринесат за развитието на творчески граждани в бъдеще. Това е доста по-различна позиция за образованието в Испания, от предишната, която изцяло е била насочена към развитие у учениците на грамотност, в най-общ смисъл на думата.

Г.7-26 Кратък обзор на здравното и екологичното образование в Германия. списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК” – ЕООД, ISSN 2535-0692, (под печат, ще бъде публикувана бр. 6/2024, сл. бележка) С. <https://www.obrazovaniebg.org/>, НАЦИД №58

Съвременното здравно образование в Германия се основава на програмата на СЗО от 1986 в Хартата от Отава за насърчаване на здравето в която грижата за здравето престава да бъде само отговорност на медицинския сектор. Усвояването на знания за здравето е неизменна част от цялостното образование на децата от 3 до 6 г. Включва хранене, физически упражнения, психическо благосъстояние, превенция на злополуките и образование за безопасност, хигиена, профилактика на болести и предотвратяване на зависимости. Предмет на екологичното образование в Германия са проблемите на околната среда. В тази връзка се изследва тяхното проявление, като се търсят връзки с подходящо трансформиране в нагласите и в поведението си по повод на това или за превенцията им. Екологичното образование е аспект на устойчивото развитие. То се занимава с екологичните проблеми, причините поради които те се появяват, както и по какъв начин трябва да променим държанието си, за да ги отстраним.

Г.7-27 Кратък обзор на здравното и екологичното образование в Канада. списание "Предучилищно & училищно образование", изд.: „Образование ВК” – ЕООД, ISSN 2535-0692, (под печат, ще бъде публикувана в бр.4/ 2024, сл. бележка),С. <https://www.obrazovaniebg.org/> НАЦИД №58

Фокусът е да развият своето психично здраве и благополучие, физическа и здравна грамотност, както и ще имат положени основите на разбирането, знанията и ангажираността, които ще им трябват, за да водят здравословен и активен начин на живот. Учебните програми по здравно образование в Канада в предучилищна и начална училищна възраст включват няколко направления, защото връзките между различните елементи на програмата – социално-емоционални умения, активен живот, движение и здравословен живот – са взаимосвързани. Целта на обучението на децата в сферата на екологичното образование е грижата за природата да стане част от живота им, а не просто да я изучават. Екологичното образование е процес за цял живот и трябва да бъде включено в учебната програма на всяко основно и средно училище, както и в други дейности като семинари, конференции и беседи.

Г.7-28 Teachers - the provocateurs of the process of transforming the educational environment into a multicultural one. 19th Educational Technologies 2023 Conference that is going to take place from 23 to 24 June 2023 in Sozopol at Lazur. Announcements of Union of Scientists – Sliven, vol.38(1) ISSN 1311-2864 (print), ISSN 2682-9827 (online), НАЦИД №2610

In the Bulgarian education system today, many schools teach children with a mother language other than the official one. Working in an intercultural educational process and in a multicultural environment is not only an educational process in an environment with more than one ethnicity. Teachers' skills and professionalism to educate ethnic minority children and to work with the community are not realized as a synergistic process that is a precursor to transforming the educational environment into a multicultural one. This article examines the issue of differences and similarities in intercultural and multicultural education in our country and provides recommendations for educational approaches in kindergarten and elementary school in a multicultural environment.

Г.7-29 Практически интерактивен инструмент за дигитален подход в приобщаващото образование – „Числата“ *“, Известия на Техническия университет-Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (5), 2023, стр.31-38, ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615*

В статията се разглежда практическото приложение на иновативен метод за развитие на математическите и дигитални компетентности, които се фокусират в бъдещото благополучие на обучаемите чрез постигане на математическа и дигитална грамотност. Представен е апробиран софтуерен инструмент за работа по предмета математика, ефективен за диагностика на знанията за събиране и изваждане, както и за наваксване на пропуски в затвърдяването на тези операции. Ползва се в обучението на деца в начален етап и на деца с повече потребности за учене и научаване, в Средно училище „Йордан Йовков” в гр. Сливен от април 2022г. и е предпочитан от педагогическите специалисти – учители и ресурсни учители. Разгледана е и диагностициращата компонента на този инструмент при работа с деца със специални образователни потребности.

Г.7-30 Влияние на семейната атмосфера върху агресивността на учениците, *Известия на Техническия университет-Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (5), 2023, стр.9-14, ISSN 1312-3920 , НАЦИД №2615*

Агресивността сред подрастващите е проблем, с който се сблъскваме ежедневно. Влиянието на окръжаващата среда е основен или един от основните фактори за формиране на агресивно поведение. Фрустрацията на личността пред проблеми, които не може да реши поради възрастовите си ограничения, го поставят в позиция да надава вик за помощ. В начален етап на образованието и по-специално в четвърти клас, е направено изследване за агресивността сред учениците и ролята и тежестта на семейството. Изведени са заключения за полезността и приложимостта на работата с родителите като превенция и като инструмент за намаляване на агресивността сред учениците в този възрастов диапазон.

Г.7-31 Интерактивни методи при усвояването на втори език от деца билингви в предучилищна възраст, *Известия на Техническия университет-Сливен / Инженерно-педагогически факултет - Сливен, (5), 2023, стр.24-30, ISSN 1312-3920, НАЦИД №2615*

Интерактивните техники и мултимедийният дидактически софтуер, като част от образователните подходи, могат да бъдат полезен партньор в обучението на деца билингви в предучилищна възраст за постигане на поставените цели. Разглежда се въпросът дали интерактивните стратегии за преподаване и системата от мултимедийни компютърни дидактични игри са успешни в подпомагането на многоезичните деца да научат български език в детската градина и подготвителните класове. Изследва се как многоезичните деца в предучилищна възраст (на възраст между пет и седем години), които се обучават в детска градина и подготвителни групи, могат да усвоят български език чрез интерактивни методи и система от мултимедийни компютърни дидактични игри.

В статията е разгледан въпроса за използването на информационно-комуникационните технологии (ИКТ) при диагностика на резултатите по математика на учениците от четвърти клас. В процеса на обучението им по този учебен предмет, учителите използват ИКТ. Основателно възникна въпроса, защо последните да не се прилагат и при тестване на резултатите от това обучение. Проведено е изследване с ученици от посочената възрастова група, обучаващи се в училища на територията на град Сливен. Всички те са иновативни и използването на ИКТ по принцип не е новост в обучителния процес. Учениците могат да работят с електронни устройства и приемаме, че това няма да бъде пречка при работа върху изпитен тест по математика. На основата на проведеното изследване са направени задълбочени анализи, формулирани са изводи, които според екипа могат да послужат в работата на други учители, работещи не само в начален етап.

Справка за изпълнение на Показател Е 20. за изпълнение на минималните критерии, съгласно ЗРАСРБ и ПУРЗАД в ТУ-София за академичната длъжност „доцент“

№	Публикуван университетски учебник или на учебник, които се използва в училищната мрежа	Автор	Точки за съответната публикация 40/n
1. Е 20	„Основи на педагогиката“ (учебник), Изд. "Обнова", Сливен, том 1, 2022, ISBN 978-619-7445-53-4; УДК 37.013 (075.8); COBISS.BG-ID 65099528	Марина Колева Николова, Марлена Йорданова Данева	20
Общо			20

Резюме:

В учебника са разгледани важни въпроси на педагогическата наука – дидактика и теория на възпитанието

Представя се на достъпен език теория на възпитанието и дидактиката, педагогиката като система на науките за човека и развитието на педагогиката като наука. Внимание се обръща на обект, предмет, основни понятия, функции, задачи и структура на педагогиката и педагогическите проблеми. Има достатъчно подбрано учебно съдържание за методите на научно-педагогическите изследвания. Разгледан е процесът на обучение, методите, формите на същия и въведение в приобщаващото образование.

Учебникът успешно може да се ползва от всички студенти, обучаващи се в педагогически специалности, в курсове за придобиване на професионална квалификация „учител“, за „преподавател-инструктор на водачи на МПС“ и др.

РЕЗЮМЕТА
НА
НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ
НА
АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

SUMMARY AT SCIENTIFIC WORKS

AT ENGLISH

**of ch. assistant professor Marlena Yordanova Daneva, PhD, MSc Eng.,
for participation in a competition for the academic position of "Associate
Professor"**

**in a professional direction 1.2. Pedagogy, specialty "Theory of education
and didactics", at the department "Pedagogy and Management", Faculty of
Engineering and Pedagogy - Sliven, Technical university of Sofia**

Thirty-six scientific publications meeting the relevant minimum requirements were submitted for the competition. Of these, one monographic work, one published book based on a defended dissertation for the award of PhD, one textbook for higher education institutions, 32 scientific publications (7 self-published and 25 co-authored) published in non-refereed peer-reviewed journals, one self-published article in a Web of Science refereed and indexed journal. Out of all presented scientific production 6 scientific papers are in English, 2 in Russian and 28 in Bulgarian.

All of the publications listed above **are not presented** for estimation in scientific degree "PhD" procedure.

*Note: The sequence of the abstracts of the submitted materials corresponds to the sequence of the publications from the list of scientific works for participation in the competition.

***General description of the presented materials under the indicators,
according to ZRASRB and PURZAD in TU-Sofia***

Indicator A: Doctorate degree in professional field 1.2. Ph.D. in Pedagogy, scientific specialty "Theory of Education and Didactics". Diploma No TUS-IPF45-NS1-076, issued on 14.03.2022 by TU-Sofia, IPF-Sliven (**50 points**).

Indicator B 3: Monographic thesis on Intercultural Education in a Multicultural Environment. Ed. "Obnova-BT siie" Sliven, 2023, ISBN978-619-7445-56-5 UDC37.043; COBISS.BG-ID 65097992 (**100 points**).

Indicator G 5: Published a book based on a defended dissertation for the award of PhD on the topic Model of inclusive educational process in marginalized communities. Ed. "Obnova-BT siie" Sliven, ISBN 978-619-7447-57-2 UDC37.043; COBISS.BG-ID 65098760 (**75 points**)

Indicator G 6: There is 1 publication (self-published), which has been published in a refereed journal with Impact factor 0,3; Rank by JCI Q4 from Web of Science (**30 points**).

Indicator G 7: There are 32 publications are submitted (7 self-published and 25 co-authored) which have been published in non-refereed peer-reviewed journals (**184,98 points**).

Indicator D 13: There are 25 citations in non-refereed scientific peer-reviewed journals (**125 points**).

Indicator E 16: Participation in four national scientific or educational projects (**60 points**)

Indicator E 20: Published university textbook or textbook Foundations of Pedagogy, textbook, Ed. "Obnova", Sliven, vol. 1, 2022, ISBN 978-619-7445-53-4; UDC 37.013 (075.8); COBISS.BG-ID 65099528 (**20 points at 40/n**).

In the attached *Reference for the fulfillment of the minimum requirements* are presented the *Minimum requirements by groups and achieved points* in Table 1 and in Table 2 is presented the coverage of the criteria by groups of indicators of ch. assistant professor Marlena Yordanova Daneva, PhD, MSc Eng., compared with the minimum requirements for the position of *Associate Professor* in the professional field 1.2 Pedagogy at TU-Sofia, which cover the minimum national requirements according to the PPZRASRB.

Reference for the implementation of Indicator B.3. for the fulfillment of the minimum criteria, according to the ZRASRB for the academic position of "associate professor"

№	Monography	Author	Points for the relevant post
1. B.3	<i>Intercultural education in a multicultural environment.</i> Ed. "Obnova-BT siie" Sliven, ISBN978-619-7445-56-5 UDC37.043; COBISS.BG-ID 65097992	Marlena Yordanova Daneva	100
Общо			100

Abstract: This paper discusses and proposes solutions to issues relevant to pedagogical work in educational settings with multiple cultural communities. The foundations of intercultural education as a palette of pedagogical methods for working in such an environment are also touched upon. The aim of the monographic work is to find a workable model, effective enough to work in a multicultural educational environment.

The first chapter presents a theoretical study, the scope of which is the philosophy of education in a multicultural environment, cultural diversity, demarcation between ethnicity and race. Based on definitions of these concepts, as well as those such as stereotype, ethnocentrism, transculturalism, interculturalism, and multiculturalism, the pedagogical aspect of intercultural education and the educational environment as multicultural is examined. Different models of multicultural organizational environments are examined for the skills teachers need to work effectively in a multi-ethnic environment. A serious place is occupied by the competence approach in the perspective of the research topic. An important place is given to the Bulgarian multicultural ethnocentric environment with its specifics.

In the second chapter an analysis is made of the relevant texts of the Bulgarian legal framework, which have relevance and define a framework for action in intercultural education. For each norm of the relevant document, the scope of its action is outlined, often accompanied by an opinion or recommendation from the author. In this chapter, the norms in force at the date of publication of the scientific work find a place, and any outdated ones do not find a place and are not considered. Institutional interdependence is addressed and weaknesses and possible solutions for effective interaction are identified. The main focus of this chapter is the promotion of intercultural education, socialization, and the development of the diversity of cultural identities through state mechanisms to guarantee these processes.

Chapter Three of the monographic work presents models of pedagogical approaches in multicultural educational environments. Related to them are the presented pedagogical-psychological approaches in a multicultural environment. The author takes into account in his scientific search for effective intercultural education a personality-oriented approach, a systemic approach, a safe educational environment approach, a facilitative support approach, a non-formal education approach and others appropriate for work in a multicultural environment. Such is the proposed and tested approach based on interaction with parents as the basis of approaches for working in multicultural environments. In this chapter 3 models of pedagogical-psychological approaches in dysfunctional environments are discussed - Lencioni's Model, Beckhard's GRIP Model, Adler's Small Group Model. An adapted author's model for interaction with parents in a multicultural environment is then presented. A conceptual framework for the study of this model with its content and process aspects is presented. In the presented design and analysis of a study of working with parents in a multicultural setting, the scientific study of the authors' proposed model is presented. Through the approved model, the multicultural environment of parents and community is transformed to meet the needs of children who are the focus of the educational process. This

shapes the learners' positive attitudes towards learning and learning activities. It has been shown that after social pedagogical work in small groups with parents through community facilitators, the proportion of non-supportive parents and community strongly decreases. The model is multiplied through the infusion of parent trainers who have already been in the clubs but have the necessary qualities and can begin to teach parents new to the clubs what they have already learned and experienced. With the model, a positive change in parents' attitudes towards learning is achieved, which causes a change in the behaviour of their bilingual children. The activities in the model aim to avoid putting pressure on Roma families to socialise through education, which is known to generate resistance. Values deficits about education and its role in the wellbeing of this ethnic group are not overcome or satisfied by pressure of any kind. The mechanism found in the model is a natural way of accessing the Roma value system through group work with people from the community who experience the same life issues within the learning - case studies from their lives. This creates empathy, tolerance and mutual trust in the parents, which links directly to the school and education as a value. The monograph can be successfully used by all students studying in pedagogical specialties, in courses for acquiring professional qualification "teacher" and "teacher of...", in trainings of community groups and community leaders, expert groups and multidisciplinary teams to work in culturally diverse environments, etc.

Reference for the implementation of Indicator G.5 for the implementation of the minimum criteria, according to the ZRASRB for the academic position "associate professor"

№	A book based on a defended dissertation	Author	Points for the relevant post
1. G.5	A model for inclusive education in marginalized communities. Ed. "Obnova - BT sie" Sliven, ISBN 978-619-7447-57-2 UDC37.043; COBISS.BG-ID 65098760	Marlena Yordanova Daneva	75
Total:			75

Abstract: The book is an edited and expanded abridged part of a dissertation defended in 2022 on "Optimizing the process of inclusion and attraction of bilingual children and students in school" with scientific supervisor Prof. Dr. Marina Koleva Nikolova.

The state is obliged to ensure the value of diversity as an asset for all stakeholders. And this is necessary in order to have all learners able to reach their full potential. The state constitutes effective support for quality inclusive education through individualized approaches in the educational process that engage all learners and encourage their active participation in the learning process.

Analyses of the achievements of the inclusive education structure to broaden and deepen the collective efforts of all stakeholders are essential to achieve the educational goals, and hence to provide opportunities to achieve life well-being.

More and more pedagogical specialists are convinced from experience, not only theoretically, that the joint work of teachers and parents builds a positive attitude towards school in students and forms their interest in learning. They find practically that working with parents produces positive changes in children in aspects of their learning and education. This breaks the strong negative correlation between educational achievement and attitudes in ethnic groups of students.

Teachers also know that one-to-one work allows them to fill gaps in students' knowledge quickly and efficiently. But when it is organised in small groups, it is a successful combination of the advantages of individuality and teamwork. The teacher then works with a small number of students and becomes more effective than in working with the whole class, and it is inefficient to work with each one individually. It discusses and proposes solutions to issues relevant to pedagogical work in educational settings with multiple cultural communities among marginalized areas. The foundations of inclusive education as a palette of pedagogical methods for working in such environments are touched upon. The focus is on inclusive education realized as an educational process through the applied organization of pedagogical activity of the approbated model. A supportive process of empowering people from marginalised groups to achieve their own well-being and happiness as well as their relationship with the community is demonstrated. With these interesting aspects in organized education, a research interest was sparked to investigate the processes of working with bilinguals and preventing them from dropping out, leading to a successful dissertation defense on February 28, 2022.

Following the research conducted within the framework of the above dissertation, an ongoing study of the robustness of the proposed model was conducted. This is the subject of the present paper on dissertation. In this follow-up period, the results of absenteeism, academic performance, dropout and reintegration of dropouts on an average annual basis were examined in relation to the percentages of the previous period. All relevant data is analysed and compared, and findings from the survey of participating teachers during this period are structured. It is confirmed that through the model being validated, there is a sustained trend in increased achievement as a result of motivation to learn and working with parental involvement in learning support activities. Working with the model of support groups and parent workshops in school is a condition for achieving positive attitudes in teachers towards the expectation of success for bilingual students. This book can be successfully used by all students studying in pedagogical specialties, in courses for acquiring professional qualification "teacher" and "teacher of...", in trainings of community groups and community leaders, expert groups and multidisciplinary teams to work in culturally diverse environments, etc., in disciplines related to inclusive education, intercultural education, school-family interaction, etc.

Reference for the implementation of Indicator G.6 for the implementation of the minimum criteria, according to the ZRASRB for the academic position "associate professor"

№	Articles and reports published in scientific journals, refereed and indexed in world-renowned databases of scientific information	Author	Points for the respective publication
1. Г.6	Information and communication technologies for the realization of inclusive education goals, J. Pedagogy, ed. I-Bookie, ISSN 1314-8540 (Online) ISSN 0861-3982 (Print), (in press for issue 4/2024, n.p. note), NACID No. 2916 on the Web of science refereed, indexed list, Impact factor 0.3; Rank by JCI Q4	Marlena Yordanova Daneva	30
Total:			30

G6. Daneva M., (2023). Information and communication technologies for the realization of inclusive education, J. Pedagogy, ed. Az-Buki, ISSN 1314-8540 (Online) ISSN 0861-3982 (Print), (in press for issue 4/2024, n.p.), NACID No. 2916 on the refereed & indexed list, Web of science list, Impact factor 0.3; Rank by JCI Q4

This paper analyses the use of innovative tools and approaches based on information and communication technologies (ICT) in the education of students, including those with learning needs and learning difficulties, in a primary secondary school. The findings of the study contribute to innovative ICT-based approaches and tools, some of which are original developments, gaining a place in today's mainstream school. They are used in the secondary school "Yordan Yovkov" in the town of. They will be used in the school in Sliven from April 2022. The study found that they are preferred by pedagogical specialists - teachers and resource teachers, as well as by parents. The expert opinion of the school psychologist and resource teachers on the progress in the personal development of the pupils, with whom the mentioned approaches are worked on using ICT tools, is shared. It is shown that the application of proprietary ICT tools in working with learners with learning needs and learning difficulties leads to results in the educational process and personal development.

Reference for the implementation of Indicator G.7 for the implementation of the minimum criteria, according to the ZRASRB for the academic position "associate professor"

№	Publications	Author/Co-author	Points for the relevant post
G.7-1	<i>A Theoretical Model for Engaging Parents in the Educational Process, E-Journal Pedagogical Forum ISSN: 1314-7986, Issue 3, Year 2022, DOI: 10.15547/PF.2022.015 DOI: 10.15547/PF.2022.015, pp.3-7 https://www.dipkusz-forum.net/chapter/58/pf3_2022bg NACID №2932</i>	Daneva, M..	10
G.7-2	<i>Enriching speech communication in kindergarten. E-Journal Pedagogical Forum ISSN: 1314-7986, Issue 3, Year 2022, DOI: 10.15547/PF.2022.015 DOI: 10.15547/PF.2022.017 pp. 19-25, https://www.dipkusz-forum.net/chapter/58/pf3_2022bg NACID № 2932</i>	Daneva M., Nikolova M., Ingilizova M.	3,33
G.7-3	<i>Conflict in the curriculum for education students. Izvestia of the Technical University-Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (1), 2022, p. 30., ISSN 1312-3920, NACID № 2615</i>	Daneva M., Nikolova M.	5
G.7-4	<i>Innovation and innovative practices in education. Proceedings of the Technical University - Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (1) 2022, p. 20., ISSN 1312-3920, NACID № 2615</i>	Daneva M., Nikolova M.	5
G.7-5	<i>The "Modular Learning" Problem. Proceedings of the Technical University - Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (2) 2022, p. 25, ISSN 1312-3920, NACID № 2615</i>	Daneva M., Nikolova M.	5
G.7-6	<i>Motivations for continuing education beyond tenth grade. Proceedings of the Technical University - Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (2) 2022, p. 33, ISSN 1312-3920, NACID № 2615</i>	Daneva M., Nikolova M.	5

G.7-7	<i>Problem-based learning as a technique for implementing a group project in IT classes.</i> Proceedings of the Technical University - Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, issue №3, 2022, pp. 50-58, ISSN 1312-3920, NACID №2615	Georgieva, K., Daneva, M.	5
G.7-8	<i>Formation of pedagogical competence. 18th National Conference with International Participation "Educational Technologies - Kavarna 2022",</i> ISSN 2682-9827, vol. 37, p. 23, volume 1, 2022, NACID №2610	Daneva M., Nikolova M.,	5
G.7-9	<i>Examination stress - a factor in student performance on a state examination. 18th National Conference with International Participation "Educational Technologies - Kavarna 2022",</i> ISSN 2682-9827, Vol. 37, No. 1, 2022, p. 237. NACID №2610	Ingilizova M. Daneva M., Nikolova M.	3,33
G.7-10	<i>Conflict as an Element of Communication (Conflict Education of Teachers).</i> journal Science, Education, Intellect, Yambol, ISSN 2603-476X, issue 15/6.09.2022 page 47, NACID №3534	Daneva M. Y., Nikolova M. K.	5
G.7-11	<i>The role of innovation in the Bulgarian school.</i> journal Science, Education, Intellect - ISSN 2603-476X, issue 15/6.09.2022, p. 77, NACID №3534	Daneva M. Y., Nikolova M. K.	5
G.7-12	<i>Aspect of inclusive educational process in kindergarten in Bulgaria // International scientific journal "Internauka". 2022. №3 p.20, https://doi.org/10.25313/2520-2057-2022-3-7941, ISSN 2520-2057 (Print); ISSN 2520-2065 (Online) URL:https://www.inter-nauka.com/issues/2022/3/</i>	Daneva M. Y., Nikolova M. K.	5
G.7-13	<i>Challenges to the development of independent work skills in the comprehensive school,</i> 5th International education and innovative sciences conference, Iksad Publications -2022© Yayın tarihi:20.06.2022 ISBN-978-625-8377-94-1, Vol. 2, p.293-297, URL: https://www.24kasim.org/kutuphane Indexed in PIIHQ	Daneva M., Nikolova M., Nuri H.	3,33
G.7-14	<i>Without Down Syndrome among Roma primary school students.</i> ISJ Theoretical & Applied Science, 2022, 05 (109), 321-324. URL: http://t-science.org/axivDOI/2022/05-109/05-109-85.html , SOI: http://s-o-i.org/1.1/TAS-05-109-29 DOI: https://dx.doi.org/10.15863/TAS p-ISSN 2308-4944 (print) e-ISSN 2409-0085, Scopus ASCC: 3304. Indexed in: SOI, DOI, ISI, Clarivate Analytics / ThomsonReuters ResearcherID, RISC, Clarivate Analytics / ThomsonReuters EndNote, Google Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index, Turk Egitim Indeksi, Directory of abstract indexing for Journals, Kudos Innovations, etc.	Daneva, M. Y., Nikolova, M. K., Todorova, S. I.	3,33
G.7-15	<i>The practical training of the teachers as a momentum element.</i> ISJ Theoretical & Applied Science, 2022, 05 (109), 880-883. URL: http://t-science.org/axivDOI/2022/05-109/05-109-85.html , SOI: http://s-o-i.org/1.1/TAS-05-109-85 DOI: https://dx.doi.org/10.15863/TAS p-ISSN 2308-4944 (print) e-ISSN 2409-0085, Scopus ASCC: 3304. Indexed in: SOI, DOI, ISI, Clarivate Analytics / ThomsonReuters ResearcherID, RISC, Clarivate Analytics / ThomsonReuters EndNote, Google	Nikolova, M. K., Daneva, M. Y.	5

	Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index, Turk Egitim Indeksi, Directory of abstract indexing for Journals, Kudos Innovations, etc		
G.7-16	<i>The role of playing games in the professional training of teachers</i> , International Journal of Humanities and Social Science Invention (IJHSSI), ISSN (Online): 2319 – 7722, ISSN (Print): 2319 – 7714 Volume 7 Issue 08 Ver. II Month, 2022 PP.20-26, Impact Factor: 5.35, URL: http://www.ijhssi.org/papers/vol11(5)/Ser-1/D1105012227.pdf ,	Nikolova, M., Daneva, M.	5
G.7-17	<i>Project-based approach in kindergarten on the world around us and literature</i> . Electronic periodical scientific journal "SCI-ARTICLE.RU", No. 107 (July) 2022, pp. 38-42, https://sci-article.ru/number/07_2022.pdf	Daneva, M.Y., Nikolova, M.K.	5
G.7-18	<i>A brief overview of civic education in Belgium</i> . A brief overview of civic education in Belgium. journal of pre-school & school education, published by Education VC - Ltd, ISSN 2535-0692, (5) 2022, p.1, https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/560-broi-5-2022-g_NACID_Ne58	Daneva, M.Y..	10
G.7-19	<i>The deterministic role of nature in the development of child psyche</i> . Sp. Preschool & School Education, Kindergarten, ed. Education VK - Ltd, ISSN 2535-0692, Issue 6/2022, https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-dom-dete-detska-gradina/564-broi-6-2022-g_NACID_Ne1811	Nikolova, M.K. Daneva, M.Y.	5
G.7-20	Classes on enriching children's speech in kindergarten. Elektronnye zhurnal kompleksnye issledovaniye issledovaniye detstva, br.2, 2022, https://kid-journal.ru/ , DOI: https://doi.org/10.33910/2687-0223-2022-4-4 Indexed at: Russian Science Citation Index (RINC), DOAJ, Ulrich's Periodicals Directory, "CyberLeninka", NTC "Informregistr", Archiving: Scientific Electronic Library (eLibrary)	Daneva, M.Y., Nikolova, M.K.	5
G.7-21	A Brief Overview of Civic Education in Germany and Canada. journal of Pre-School & School Education, published by Education VC Ltd, ISSN 2535-0692, Issue 1/2023 https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/566-broi-1-2023-g_NACID_Ne58	Daneva, M.Y.	10
G.7-22	<i>A Brief Review of Civic Education in Spain and Romania</i> . journal of Preschool & School Education, ed: Education VC - Ltd, ISSN 2535-0692, Issue 2/2023 https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/569-broi-2-2023-g_NACID_Ne58	Daneva, M.Y.	10
G.7-23	<i>Formation of positive motives for the application of innovations in pedagogical work</i> , Journal "Science, Education, Intellect", Yambol, ISSN 2603-476X, issue 16/03.03.2023, pp. 47-56, NACID №3534	Nikolova, M.K. Daneva, M.Y. Merdzhanov, E.	3,33
G.7-24	<i>A brief overview of health and environmental education in Belgium</i> , Journal of Preschool & School Education, ed: Education VC - Ltd, ISSN 2535-0692, Issue 6 / 2023, C. https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/589-broi-6-2023-g_NACID_Ne58	Daneva, M.Y.	10

G.7-25	<i>A brief overview of health and environmental education in Spain.</i> journal of preschool & school education, ed: Education VC - Ltd, ISSN 2535-0692, (in press, to be published issue 5/2024, see note) C. https://www.obrazovaniebg.org/ , NACID№58	Nikolova, M.K. Daneva, M.Y.	5
G.7-26	<i>A brief overview of health and environmental education in Germany.</i> journal of preschool & school education, ed: Education VK - Ltd, ISSN 2535-0692, (in press, to be published issue 6/2024, pers. comm.) C. https://www.obrazovaniebg.org/ , NACID №58	Nikolova, M.K. Daneva, M.Y.	5
G.7-27	<i>A brief review of health and environmental education in Canada.</i> journal of preschool & school education, ed: Education VC Ltd, ISSN 2535-0692, (in press, to be published in issue 4/ 2024, pers. comm.),S. https://www.obrazovaniebg.org/ NACID №58	Nikolova, M.K. Daneva, M.Y.	5
G.7-28	Teachers - provocateurs of the process of transformation of the educational environment into a multicultural one. 19th Educational Technologies 2023 Conference that is going to take place from 23 to 24 June 2023 in Sozopol at Lazur. Announcements of Union of Scientists – Sliven, vol.38(1) ISSN 1311-2864 (print), ISSN 2682-9827 (online), НАЦИД №2610	Daneva, M.Y., Nikolova, M.K.	5
G.7-29	Practical Interactive Tool for Digital Approach in Inclusive Education - "The Numbers" ", Proceedings of the Technical University - Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (5), 2023, pp. 31-38, ISSN 1312-3920, NACID №2615	Daneva, M.Y.	10
G.7-30	Influence of family atmosphere on students' aggressiveness, Proceedings of the Technical University-Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (5), 2023, pp. 9-14, ISSN 1312-3920 , NACID №2615	Daneva, M.Y.	10
G.7-31	Interactive Methods in Second Language Acquisition by Bilingual Preschool Children, Proceedings of the Technical University-Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (5), 2023, pp.24-30, ISSN 1312-3920, NACID №2615	Daneva, M.Y. Nikolova, M.K.	5
G.7-32	Investigation of the relationship "information and communication technologies - diagnostics in mathematics", Journal of Science, Education, Intellect, Yambol, ISSN 2603-476X, issue 17/03.03.2023, pages 61-75, NACID №3534	Daneva, M.Y. Nikolova, M.K. Nenova, K.	3,33
Total:			184,98

Abstracts of work on indicator G 7

G.7-1 A Theoretical Model for Engaging Parents in the Educational Process, E-Journal Pedagogical Forum ISSN: 1314-7986, Issue 3, Year 2022, DOI: 10.15547/PF.2022.015 DOI: 10.15547/PF.2022.015, pp.3-7 https://www.dipkusz-forum.net/chapter/58/pf3_2022bg NACID №2932

Parental involvement in their children's learning is a major source of support for improving the quality of learning and student achievement. Whether or not they are children from vulnerable groups, parental involvement in direct hands-on activities related to curriculum content, school events and projects increases teachers' trust in parents and vice versa. A trusting relationship is built between parents and teachers. Through its impact on the educational process at school, indicators such as academic achievement, motivation to learn, etc. are increased. This paper proposes a theoretical model for building such practical relationships with parents. A theoretical review and analysis is made, an exemplary model is characterized, and conclusions and implications are drawn.

G.7-2 Enriching speech communication in kindergarten. E-Journal Pedagogical Forum ISSN: 1314-7986, Issue 3, Year 2022, DOI: 10.15547/PF.2022.015 DOI: 10.15547/PF.2022.017 pp. 19-25, https://www.dipkusz-forum.net/chapter/58/pf3_2022bg NACID № 2932

Project-based learning enriches educational activities in kindergarten. We are based on the American school of pedagogy and assume that, like independent work, project-based learning can and should be seen as an approach (project-based approach), a method and a way of organizing learners' activities. In the first case, it is in relation to the educational goals that the teacher sets for children's cognitive activity and is characterized by active dynamics of pedagogical activity. In the second case, its application is in relation to the specific learning content intended to be mastered by the children in one or another pedagogical situation, in which they work actively to discover, assimilate and present new information, exploring independently, but within the group, various problems posed by the teacher, and thus achieving deeper knowledge. The prerequisite for defining it as a way of organizing children's activity is the nature of their activity within the whole pedagogical situation. This paper presents a study of competence formation in the educational field "Environment". The idea is to trace how the application of project-based methods in the educational and cognitive activity of kindergarten children affects the level of their cognitive activity and the quality of their learning. The results confirm the effectiveness of the project methods in achieving quality education and competence formation.

G.7-3 Conflict in the curriculum for education students. Izvestia of the Technical University-Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (1), 2022, p. 30., ISSN 1312-3920, NACID № 2615

Conflict is an extremely complex and diverse social phenomenon that cannot be controlled and regulated on the basis of practical and life experience alone. The effectiveness of a teacher's professional activity depends on many factors. Among them, his ability to resolve professional conflicts is of great importance. To carry out professional work in a conflict-oriented environment, conflict culture is necessary as a life activity in conflict situations. The modern teacher must be prepared not only to realize his professional tasks in

such an environment, but also to transform it in order to prevent negative conflicts at different levels.

G.7-4 Innovation and innovative practices in education. Proceedings of the Technical University - Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (1) 2022, p. 20., ISSN 1312-3920, NACID № 2615

Attracting and keeping children and students in school can be done by making the learning process interesting for them. One of the ways to achieve this is to incorporate and use innovation and innovative practices in the learning process in general and in the teaching and learning process in particular. This requires high professional teacher and management training, leadership, teamwork, close and continuous collaboration with parents. The introduction of innovation in schools is polyaspect and the aspects can act synergistically or separately. They are managerial-structural and substantive aspects. Innovation is a process in its nature and as such has its antecedents, purpose, direction, energization, establishment and evaluation. The structure of success in an innovative school is leadership, professional capacity, positive atmosphere. A leader is a mentor, a visionary, a strategist, a tactically prepared, empathy developed person, building viable teams. He is the foundation for putting innovation into action in the educational system.

G.7-5 The "Modular Learning" Problem. Proceedings of the Technical University - Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (2) 2022, p. 25, ISSN 1312-3920, NACID № 2615

The article deals with the issue of modular learning and its application in the conditions of distance form (remote form of learning in electronic environment). The rapid penetration of pedagogical technologies in the education of school and university students, also suggested the penetration of modular technologies as a type of pedagogical. At the present time, every educator has competencies in the use of computer-based instructional technologies as they have rapidly entered the learning process. Education must meet the needs of the new "digital" generation, otherwise there is a lack of interest in teaching and learning.

G.7-6 Motivations for continuing education beyond tenth grade. Proceedings of the Technical University - Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (2) 2022, p. 33, ISSN 1312-3920, NACID № 2615

The article deals with the issue of high school students' motives for continuing after tenth grade. The research was conducted with a large group of students from high schools in the city. The study was conducted with a large group of high schools in Sliven. The research was conducted using the survey method. The relationship "need-motive" from Ebraham Maslow's pyramid on the one hand and "motive-for-learning - interest in learning" on the other hand were studied. The results are processed and presented in five figures. The conclusion that emerges is that a higher percentage of students in vocational high schools do not continue their studies beyond the tenth grade, and a higher percentage of those in specialized high schools continue their studies until the twelfth grade.

G.7-7 Problem-based learning as a technique for implementing a group project in IT classes. Proceedings of the Technical University - Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, issue №3, 2022, pp. 50-58, ISSN 1312-3920, NACID №2615

The article presents a comprehensive in-depth experimental pedagogical study, the aim of which is to validate a model for developing a group project through teamwork in the creation of advertising and information materials. The innovative model based on problem-based learning and project work aims to increase students' cognitive activity and form good practical skills. Such technology offers more effective and productive ways of learning: 'learning by doing'. The proposed system of teaching methodology creates conditions for a deep and lasting acquisition of knowledge, making sense of their application in solving problems in different subject areas. The proposed didactic approaches favor the active acquisition of knowledge, support the formation and development of students' algorithmic thinking skills..

G.7-8 Formation of pedagogical competence. 18th National Conference with International Participation "Educational Technologies - Kavarna 2022", ISSN 2682-9827, vol. 37, p. 23, volume 1, 2022, NACID №2610.

The presented material addresses the issue of the nature of pedagogical competence and pedagogical competences. The relationship and dependence between the two concepts of "competence" and "competency" are examined. The views of various authors who have worked on these issues are presented. Based on the analysis, the authors present their views. The essence of pedagogical competence is presented in terms of a more general concept in relation to pedagogical competences. The relationship and dependence between these components in the process of their formation is examined. Emphasis is placed on the importance and significance of the formation of pedagogical competence in each Bulgarian teacher and its relationship with his personal and professional qualities. It is concluded that the professional competence of a teacher is determined by his experience and individual abilities, by his motivated desire for self-education, self-improvement and creative attitude to work.

G.7-9 Examination stress - a factor in student performance on a state examination. 18th National Conference with International Participation "Educational Technologies - Kavarna 2022", ISSN 2682-9827, Vol. 37, No. 1, 2022, p. 237. NACID №2610

Stress in modern life is a significant and often commented and researched topic. It has been studied in all fields, but of particular interest is the stress of students before and during examinations. The reasons for this are of various natures, such as insufficient preparation, lack of knowledge and time management skills for studying or lack of necessary information. Students' performance during the state examination is directly related to the individual perception of the pressure they are under. In cases where the stress is in a high range or is perceived negatively, increased anxiety is observed, which affects the psychophysiological state of examinees and consequently their performance. This research paper presents the interaction between students' academic performance and subjectively perceived stress before and during a government examination. A comparative analysis of the research questions of undergraduate and graduate students enrolled in the study is made. The respondents of the study were 23 undergraduate and 76 graduate students.

G.7-10 Conflict as an Element of Communication (Conflict Education of Teachers). journal Science, Education, Intellect, Yambol, ISSN 2603-476X, issue 15/6.09.2022 page 47, NACID №3534

This article addresses the issue of conflict as an element in communication between people and specifically in the school institution. Conflict is an everyday part of behaviour from the

youngest to the oldest. People are impatient and want everything to happen in the here and now. When that doesn't happen - conflict is ready. What is the outcome of this? Do we fight to eliminate and prevent conflict altogether, or do we learn to accept and manage it? Which of the two positions is correct? What is the nature of conflict? What is their nature? Should we discard them as an element of our relationships at all costs? At what age does conflict appear in the lives of children? Should parents and teachers have special training in this direction to help children and students? We try to answer all these questions through our reflections in this article. Conflicts are part of people's lives and we must learn to live with them, not through them. We must learn to manage them so that we do not succumb to them. This can be done in one way - by forming a conflict culture first in teachers. This issue is of particular importance as an element in the preparation of future teachers and, through them, in the parents of our children and pupils. Only then will the phenomenon of 'conflict' and 'conflict-ness' cease to be a problem. They will become an element of communication between people from which everyone will be able to benefit only from their positives. Does the conflict have positive sides? There are, and we must learn to discover and take advantage of them. Only from them.

G.7-11 The role of innovation in the Bulgarian school. journal Science, Education, Intellect - ISSN 2603-476X, issue 15/6.09.2022, p. 77, NACID №3534

Modern education is increasingly opening the door to innovations that make it more attractive and create interest in learning in students. Innovations respond to these needs. This is the reason why so-called innovations and innovative practices have entered education in general and school education in particular. In summary, these are innovations in education. They provoke, they attract, they motivate and therefore their use leads to much better results. This paper examines the issue of innovation and innovative practices in education and their necessity as a way, path and means to improve student achievement.

G.7-12 Aspect of inclusive educational process in kindergarten in Bulgaria // International scientific journal "Internauka". 2022. №3 p.20, <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2022-3-7941>, ISSN 2520-2057 (Print); ISSN 2520-2065 (Online) URL:<https://www.inter-nauka.com/issues/2022/3>

Inclusive education was created in Bulgaria with the adoption of the Law on Preschool and School Education and related by-laws. This marked the end of the integrative educational approach. In the period after him, the focus of education is on the child, who is accepted as a person with a wide range of characteristics, assessed not as good and bad, but as different. It is hosted at the center of the system and supported by it. Educational approaches, management and organization of processes, objects, communities - this is a change in the environment in the direction of meeting the needs of the child. This is done successfully if trust is established between the teacher and the parents. This is a predictor for preventing children from dropping out of kindergarten and school afterwards. The existing waste prevention mechanisms in Bulgaria as processes can have performance indicators. One of these is the number of children attending kindergartens. The study draws conclusions about the inclusive process of children in kindergartens and preparatory classes.

G.7-13 Challenges to the development of independent work skills in the comprehensive school, 5th International education and innovative sciences conference, Iksad Publications -2022© Yayın tarihi:20.06.2022 ISBN-978-625-8377-94-1, Vol. 2, p.293-297, URL: <https://www.24kasim.org/kutuphane> Indexed in PИИЦ

One challenge of the new reality to achieve quality education is to teach students in comprehensive school to learn independently, to apply their knowledge in new environments, and to solve problems and creative tasks. This poses new determinants when assessing the quality of knowledge. Students' entering into the role of the subject of the educational process, which is also their teacher, becomes the main organization of the learning process and has its own specific effective toolkit. It has proven to be successfully applicable in the implementation of e-learning in a remote access environment. For quite a long period the students had to manage on their own at home, without the immediate help of the teacher. There was a need to form in them the ability to work independently, but for this it was necessary to teach students to work independently. This is the first determinant of quality knowledge. The other is active learning, which is a complex of organisation and methods of learning work, and the third is the key competence of independent learning. The paper presents a comparative analysis of the results of an empirical study of the willingness of junior high and high school students to work independently on tasks of different content and complexity. There is a need for more efforts to develop these qualities and skills, as well as a need to prioritize the selection of organization, methods and tools to implement active learning. The teacher should create conditions for the formation and development of skills and qualities in his students for independent work such as the ability to self-regulation, self-organization and self-control in order to provide quality knowledge. They are willing to independently study whatever they need, to learn new types of activity, to develop their cognitive interests, to independently discover, process and use information, to independently solve learning and life problems. The organization of the learning process through the application of active learning, methods of independent learning and independent work as a method, form and means in educational activities should be the priority teacher's toolkit for achieving quality education.

G.7-14 Without Down Syndrome among Roma primary school students. ISJ Theoretical & Applied Science, 2022, 05 (109), 321-324. URL: <http://t-science.org/axivDOI/2022/05-109/05-109-85.html>, SOI: <http://s-o-i.org/1.1/TAS-05-109-29> DOI: <https://dx.doi.org/10.15863/TAS> p-ISSN 2308-4944 (print) e-ISSN 2409-0085, Scopus ASCC: 3304. Indexed in: SOI, DOI, ISI, Clarivate Analytics / ThomsonReuters ResearcherID, RISC, Clarivate Analytics / ThomsonReuters EndNote, Google Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index, Turk Egitim Indeksi, Directory of abstract indexing for Journals, Kudos Innovations, etc.

Educational services are provided according to the available options, in compliance with the public policies. After the closure of the specialized schools for students with intellectual disabilities, they study in the general education schools in Bulgaria and are dealt with by the state administration. This is also valid for the students with Down Syndrome. It is a real challenge for a teacher in a class with such pupils. And what are the challenges for a teacher teaching in a class with bilinguals under language pressure with a Down Syndrome? In the article are examined these issues, and a low incidence Down Syndrome in pupils in the primary educational stage in the Bulgarian schools is found, and a minimal, almost zero, in schools with predominance of bilinguals from Roma origin, notwithstanding the social and cultural area. And what are the reasons? Could this be a phenomenon? Should the answer be sought in the medical field or elsewhere? The Down Syndrome is a genetic disorder within the scope of the intellectual deficit and the grading of the deficit corresponds to the first three stages of children's development according to J. Piaget. This is valuable data for the preparation of teachers and their inclusive professional skills. A student with Down Syndrome

is not placed in the group of students with intellectual disabilities because of their intelligence, within the meaning of intellectual deficits, but rather due to the marginalizing factors of the environment. The educational services are provided according to the circumstances, i.e. the public policies, therefore we reckon that the students with intellectual difficulties in learning do not receive adequate to their learning condition education by including them into the curriculum of the general education school. Our pedagogical competence allows us to ascertain low incidence of Down Syndrome in pupils in the primary stage of education in the Bulgarian school, and a minimal, close to zero, in schools with over 80% of students-bilinguals from Roma origin.

G.7-15 The practical training of the teachers as a momentum element. ISJ Theoretical & Applied Science, 2022, 05 (109), 880-883. URL: <http://t-science.org/arxivDOI/2022/05-109/05-109-85.html>, SOI: <http://s-o-i.org/1.1/TAS-05-109-85> DOI: <https://dx.doi.org/10.15863/TAS> p-ISSN 2308-4944 (print) e-ISSN 2409-0085, Scopus ASCC: 3304. Indexed in: SOI, DOI, ISI, Clarivate Analytics / ThomsonReuters ResearcherID, RISC, Clarivate Analytics / ThomsonReuters EndNote, Google Scholar, Research Bible, Open Academic Journals Index, Turk Egitim Indeksi, Directory of abstract indexing for Journals, Kudos Innovations, etc.

The practice-applied teaching processes in the higher education establishments, where future pre- and primary school teachers are taught, are stipulated in the regulations in force. In order for them to be functional, a creative approach is needed, where the universities be the initiative-generator of joint educational activities with institutions in the field of the pre- and primary school education. This is crucial for the future teachers' practical pedagogical training. The earliest the force of habit (momentum) in the organization of the educational process between the school as educational establishment and the higher education institution is discontinued, the more efficient and high quality the training of students will be for work in actual school environment. For the efficient practical training of the students, future pre- and primary school teachers, there are two main factors – stipulated rules and direct interaction between the persons with representative and administrative functions from both institutions. Only in this way, is it possible to set clear configurations of the organization of the educational practice-applied process. Initiative is required by the higher education establishments for joint educational activities with institutions in the area of the pre- and primary school education. The earliest the inertia in the organization of the joint educational process is discontinued, the more efficient the training provided to students will be, and the better the quality of their education and professional pedagogical fulfillment.

G.7-16 The role of playing games in the professional training of teachers, International Journal of Humanities and Social Science Invention (IJHSSI), ISSN (Online): 2319 – 7722, ISSN (Print): 2319 – 7714 //Volume 7 Issue 08 Ver. II //Month, 2022 // PP.20-26 , URL: [http://www.ijhssi.org/papers/vol11\(5\)/Ser-1/D1105012227.pdf](http://www.ijhssi.org/papers/vol11(5)/Ser-1/D1105012227.pdf), Impact Factor: 5.35

To correctly form and build one's personality, science has established a definitive contribution of three leading activities- role-playing games, study and labor. Can the positive aspects which playing games includes be utilized in the process of education? This manuscript delves into how games are used to professionally prepare pedagogy students for a successful teaching career. More specifically, it focuses on stages, motivation, positive aspects and polyvalency of role-playing in education. We studied students in a Master's course of pedagogy based on using the Studying Pyramid model. We used carefully selected tools to obtain results from examining an educational model that incorporates role-playing

games during practical classes. Our results show that to avoid student-made mistakes and enhance student performance in a real educational environment, it is appropriate and necessary to provide educational training that involves role-playing games. We show that students' obtained knowledge gets reinforced and lasts longer when role-playing games are a part of their training. Finally, role-playing games during studying provide an enriched experience for pedagogy professionals, which ultimately leads to a more emotionally positive and fulfilling experience in their career.

G.7-17 Project approach in kindergarten on the world around and literature. Electronic periodical scientific journal "SCI-ARTICLE.RU", No. 107 (July) 2022, pp. 38-42, https://sci-article.ru/number/07_2022.pdf

Children's education should be centred on developing children's talents and abilities through science and art. This is necessary to improve the quality of children's speech and communication skills and to foster high moral ideals in them. Specialists in the field of pedagogy aim to teach children at a certain level and therefore apply one or another method of teaching. The article considers the project-oriented approach as an organisation of the educational process in kindergarten. Methods, approaches and tools are selected and work is carried out on the educational direction "Environment" integrated with the direction "Bulgarian language and literature" for preschool age. The results prove that this approach increases the level of cognitive activity of preschool children in this educational area. Children can easily apply the acquired knowledge in other activities because the knowledge is consolidated and based on their personal experience and expectation of success.

G.7-18 A brief overview of civic education in Belgium. A brief overview of civic education in Belgium. journal of pre-school & school education, published by Education VC - Ltd, ISSN 2535-0692, (5) 2022, p.1, <https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/560-broi-5-2022-g>. NACID № 58

Civic education is implemented in the educational process and has its own curriculum, curricula and syllabi. How it is generally organised within the education system in Belgium, one of the founding countries of the European Union, is answered in this article. Faith, belonging and justice are the focus of the competences in this subject. A national examination test in civic education is not yet imposed in all EU countries, unlike in Belgium. Citizenship education for children and pupils has another aspect and that is their socialisation. It cannot be achieved by the efforts of parents alone. It could not be achieved in some individual families or communities, but it is fully achievable in schools through the lasting and established competences for democratic self-awareness in the child and pupil. For this to be possible, it is imperative that parents be collaborators in this process.

G.7-19 The deterministic role of nature in the development of child psyche. Sp. Preschool & School Education, Kindergarten, ed. Education VK - Ltd, ISSN 2535-0692, Issue 6/2022, <https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-dom-dete-detska-gradina/564-broi-6-2022-g> NACID №1811

Careful observation of nature arouses great interest in children. Their natural quest for knowledge is the basis of educational work. Through it a positive attitude to nature, to the animal and plant world is cultivated, prerequisites for purposeful life activity are built, observation and inquisitiveness are formed, talents, physical and mental abilities are

developed, harmony in mental, physical, moral and spiritual development is created. Being involved in the process of education and upbringing of children, one should not forget about the importance of the relationship between the child and nature. Nature should not be a singular event in a child's life, but his daily routine. Only in this way will we enjoy healthy, emotionally stable, positive children, ready to face all the challenges of life without hesitation and fear, to learn with joy, to put creativity and imagination into their activities, to live in harmony with themselves and the world around them, and to be happy.

G.7-20 Classes on enriching children's speech in kindergarten. Elektronnye zhurnal kompleksnye issledovaniye issledovaniye detstva, br.2, 2022, <https://kid-journal.ru/>, DOI: <https://doi.org/10.33910/2687-0223-2022-4-4> Indexed at: Russian Science Citation Index (RINC), DOAJ, Ulrich's Periodicals Directory, "CyberLeninka", NTC "Informregistr", Archiving: Scientific Electronic Library (eLibrary)

Project-based learning is not a new educational approach in the history of pedagogy. Knowledge acquired in early childhood is the most durable and therefore obliges educators and parents to be active and committed. Through targeted pedagogical intervention, adolescents develop social and communication skills with the direct support of parents. In the long run, they are crucial for the well-being of each individual and the whole society. This paper analyses a pedagogical experiment. It involved six-year-old children. A project-based learning method is applied and vocabulary enrichment is investigated. Children are evaluated on two indicators: the formation of skills of correct communication on the topic of autumn plants and the formation of skills of identification, comparison, classification, ordering and description of autumn plants, their parts and changes that various fruits and vegetables undergo in autumn. The tasks are essentially tasks for associative thinking, informing, presenting information and teamwork skills. The research project combines several educational areas such as Bulgarian language and literature, maths, art, environment. At this age, the emphasis in Bulgarian language learning is on building and developing speech abilities, speech activity. Mathematical skills are related to the recognition of simple geometric figures. Art is an area in which children form competences to create shapes of different sizes etc. from different materials. The aim is to develop a positive attitude towards teamwork on life related projects as it is a precursor to building communication and social skills. Thus, it creates and builds self-confidence in the child himself, which is an important condition for his future well-being. It increases his motivation to learn and supports and develops the student's strengths. The results confirm the assumption that the project method achieves effectiveness and efficiency in the process of formation of communicative competence in kindergarten children.

G.7-21 A Brief Overview of Civic Education in Germany and Canada. journal of Pre-School & School Education, published by Education VC Ltd, ISSN 2535-0692, Issue 1/2023 <https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/566-broi-1-2023-g>, NACID №58

Current themes in schools in Germany for organizing quality civic education are supported by activities such as creating a school atmosphere where everyone can feel comfortable, treat each other with respect, accompany and support young people in their development and learning, promote the integration of all learners according to ability, actively deal with

different attitudes and opinions, provide information of a sensitive nature openly and appropriately. Given the structure of Canada and its history, CS is studied under several different names and is included in different subjects in different provinces, but is present from kindergarten onwards. The connection of civic education with other subjects is mandatory and is done through different methods.

G.7-22 A Brief Review of Civic Education in Spain and Romania. journal of Preschool & School Education, ed: Education VC - Ltd, ISSN 2535-0692, Issue 2/2023
<https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/569-broi-2-2023-g> NACID №58

Several challenges are presented to the teaching staff of citizenship education in Spain. To use new teaching methods that lead to independent learning by students and go beyond the mere delivery of content. Strengthen active methodologies that allow the development of critical and comprehensive thought by students. Appropriate training of teaching staff in conceptual and methodological aspects and those related to citizenship education itself are the keys to success in creating a democratic society among students. In order for adolescents to know where the institutions are, what they do, where you can seek your rights or services in relation to them, what your rights and obligations are, how the state functions, civic education is taught in Romania at all educational levels. The version is adapted for children and pupils of primary school and has many illustrations and appropriate markers.

G.7-23 Formation of positive motives for the application of innovations in pedagogical work, Journal "Science, Education, Intellect", Yambol, ISSN 2603-476X, issue 16/03.03.2023, pp. 47-56, NACID №3534

Students preparing for the teaching profession should leave university with up-to-date theoretical knowledge and initially developed professional skills and competences. All of these must meet the contemporary needs of society and prepare future professionals prospectively. There have been many changes in the modern Bulgarian school, mainly related to the introduction of innovations in education. An essential part of them is the use of computer technologies, which, for the purposes of pedagogical practice, are being transformed into learning technologies. In order to qualitatively prepare Bulgarian teachers for work in real school conditions, it is necessary that all their preparation for the profession passes through the formation of positive motivation for what lies ahead of students as specialists. Thus, pedagogical work starting with building positive motivation goes towards forming relevant pedagogical competences. This paper addresses this issue and proposes a model for its realization.

G.7-24 A brief overview of health and environmental education in Belgium, Journal of Preschool & School Education, ed: Education VC - Ltd, ISSN 2535-0692, Issue 6 / 2023, C. <https://obrazovaniebg.org/sadarzhanie/spisanie-organizatziya-i-upravlenie-na-uchilishteto-i-detskata-gradina/589-broi-6-2023-g>, NACID №58

The main goal for Belgian political, economic, and educational leaders is for the country to have some of the highest educational standards in the world. Education should be as adequate as possible to socio-economic needs and individual interests. The education system should provide the best possible conditions for the development of everyone as a person, a citizen of Belgian society and a participant in economic life. The teacher provokes and encourages the discovery of countries and cultures in order for children to understand the diversity of the

world. Through physical activities experienced at school, children learn to know and control their bodies better. They understand that it belongs to them, that they should take care of it, keep fit and promote their well-being. They learn to identify, label and name different parts of the body. Children enrich and develop their sensory skills, using them to distinguish different realities according to their olfactory, gustatory, tactile, auditory and visual characteristics.

G.7-25 A brief overview of health and environmental education in Spain. journal of preschool & school education, ed: Education VC - Ltd, ISSN 2535-0692, (in press, to be published issue 5/2024, see note) C. <https://www.obrazovaniebg.org/>, NACID №58

Aspects of health education in Spain are in the field of health hygiene, the education of parents to ensure a healthy lifestyle and the training of teachers for a quality and adequate health education process. With regard to the first aspect, hygiene, educational activities are carried out through school-based screening of all pupils, health programmes covering all pupils, individual programmes in the area of pupil hygiene and direct activities on daily hygiene. Environmental education in Spain is about bringing the school closer to living reality - a school that educates citizens capable of integrating and acting positively in their environment. In this way, it is possible for it to satisfy the subject's real needs and meet social expectations. Environmental education there is aimed at applying methods and using approaches to develop the individual qualities of students. The goals for the personal development of children and students must be adapted in relation to the socio-cultural environment in which they live. Environmental education focuses on learning through problem-solving situations that will need to contribute to the development of creative citizens in the future. This is a very different position for education in Spain from the previous one, which was entirely focused on developing literacy in students, in the most general sense.

G.7-26 A brief overview of health and environmental education in Germany. journal of pre-school & school education, ed: Education VK - Ltd, ISSN 2535-0692, (in press, to be published issue 6/2024) <https://www.obrazovaniebg.org/> NACID №58

Modern health education in Germany is based on the WHO's 1986 agenda in the Ottawa Charter for Health Promotion in which health care ceases to be the sole responsibility of the medical sector. Health education is an integral part of the overall education of children from 3 to 6 years of age. It includes nutrition, exercise, mental well-being, accident prevention and safety education, hygiene, disease prevention and addiction prevention. The subject of environmental education in Germany is environmental issues. In this connection, their manifestation is investigated, and connections are sought with appropriate transformation in attitudes and in behaviour on account of this or for their prevention. Environmental education is an aspect of sustainable development. It deals with environmental problems, the reasons why they occur, and how we need to change our behaviour to eliminate them.

G.7-27 A brief review of health and environmental education in Canada. journal of preschool & school education, ed: Education VC Ltd, ISSN 2535-0692, (in press, to be published in issue 4/ 2024, pers. comm.),S. <https://www.obrazovaniebg.org/> NACID №58

The focus is to develop their mental health and wellbeing, physical and health literacy and they will have the foundations of understanding, knowledge and commitment they will need to lead a healthy and active lifestyle. Health education curricula in Canada at the preschool and elementary school ages include several strands because the links between the different elements of the program - social-emotional skills, active living, movement and healthy living

- are interconnected. The goal of teaching children environmental education is to make caring for nature a part of their lives, not just learning about it. Environmental education is a lifelong process and should be included in the curriculum of every primary and secondary school, as well as in other activities such as seminars, conferences and talks.

G.7-28 Teachers - provocateurs of the process of transformation of the educational environment into a multicultural one. 19th Educational Technologies 2023 Conference that is going to take place from 23 to 24 June 2023 in Sozopol at Lazur. Announcements of Union of Scientists – Sliven, vol.38(1) ISSN 1311-2864 (print), ISSN 2682-9827 (online), НАИИД №2610

In the Bulgarian education system today, many schools teach children with a mother language other than the official one. Working in an intercultural educational process and in a multicultural environment is not only an educational process in an environment with more than one ethnicity. Teachers' skills and professionalism to educate ethnic minority children and to work with the community are not realized as a synergistic process that is a precursor to transforming the educational environment into a multicultural one. This article examines the issue of differences and similarities in intercultural and multicultural education in our country and provides recommendations for educational approaches in kindergarten and elementary school in a multicultural environment.

G.7-29 Practical Interactive Tool for Digital Approach in Inclusive Education - "The Numbers" ", Proceedings of the Technical University - Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (5), 2023, pp. 31-38, ISSN 1312-3920, NACID №2615

This paper examines the practical application of an innovative method for developing mathematical and digital competencies that focus on the future well-being of learners through the achievement of mathematical and digital literacy. A validated software tool for mathematics coursework is presented, effective for diagnosing addition and subtraction knowledge as well as catching up gaps in the consolidation of these operations. It is used in the education of children in the primary stage and children with more needs for learning and learning, in the Secondary School "Yordan Yovkov" in the town of. It is preferred by pedagogical specialists - teachers and resource teachers. The diagnostic component of this tool in working with children with special educational needs is also discussed.

G.7-30 Influence of family atmosphere on students' aggressiveness, Proceedings of the Technical University-Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (5), 2023, pp. 9-14, ISSN 1312-3920 , NASID №2615

Aggression among adolescents is a problem we face on a daily basis. The influence of the surrounding environment is a major or one of the main factors in the formation of aggressive behaviours. An individual's frustration in the face of problems that he cannot solve due to age limitations puts him in a position to cry for help. In the primary stage of education, particularly in the fourth grade, research has been done on aggressiveness among students and the role and burden of the family. Conclusions are drawn about the usefulness and feasibility of working with parents as prevention and as a tool for reducing aggressiveness among students in this age range.

G.7-31 Interactive Methods in Second Language Acquisition by Bilingual Preschool Children, Proceedings of the Technical University-Sliven / Faculty of Engineering and Pedagogy - Sliven, (5), 2023, pp.24-30, ISSN 1312-3920, NACID №2615

Interactive techniques and multimedia didactic software, as part of educational approaches, can be a useful partner in teaching bilingual preschool children to achieve the set goals. The question whether interactive teaching strategies and the system of multimedia computer didactic games are successful in helping bilingual children to learn Bulgarian in kindergarten and preparatory classes is examined. This study investigates how multilingual preschool children (aged between five and seven years) who are taught in kindergarten and preparatory classes can learn Bulgarian language through interactive methods and a system of multimedia computer didactic games.

G.7-32 Investigation of the relationship "information and communication technologies - diagnostics in mathematics", Journal of Science, Education, Intellect, Yambol, ISSN 2603-476X, issue 17/03.03.2023, pages 61-75, NACID №3534

This paper discusses the use of information and communication technologies (ICT) in the diagnosis of mathematics performance of fourth grade students. Teachers use ICT in the process of teaching them this subject. A valid question arose as to why the latter should not also be applied in testing the results of this teaching. A study was conducted with students of the mentioned age group studying in schools in the city of Sliven. All of them are innovative and the use of ICT is not new in the learning process. The students can work with electronic devices and we assume that this will not be a hindrance when working on a mathematics examination test. On the basis of the research conducted, in-depth analyses have been made, conclusions have been formulated which, according to the team, can serve in the work of other teachers working not only in the primary stage.

Reference for the implementation of Indicator E 20 for the fulfillment of the minimum criteria, according to the ZRASRB for the academic position of "associate professor"

№	Published university textbook or textbook used in school network	Author	Points for the relevant post 40/n
1. E 20	"Fundamentals of Pedagogy (textbook), Ed. "Obnova", Sliven, Vol. 1, 2022, ISBN 978-619-7445-53-4; UDC37.013(075.8); COBISS.BG-ID 65099528	Marina Koleva Nikolova, Marlena Yordanova Daneva	20
Total			20

Summary:

The textbook deals with important issues of pedagogical science - didactics and theory of education. It presents in accessible language the theory of education and didactics, pedagogy as a system of human sciences and the development of pedagogy as a science. Attention is paid to the object, subject, basic concepts, functions, tasks and structure of pedagogy and pedagogical problems. There is sufficient selected teaching content on the methods of scientific-pedagogical research. The teaching process, methods, forms of the same and an introduction to inclusive education are discussed. The textbook can be successfully used by all students studying in pedagogical specialties, in courses for acquiring professional qualification "teacher", for "teacher-instructor of drivers", etc.